

Ingrado Magazine

SEPTEMBER 2020

41

ONDERZOEK

Samenwerking
onderwijs-leerplicht

JEUGD WERKT! DEN HELDER

Korte lijnen
en snel schakelen

LESSEN VAN CORONA

Wat had
de meeste impact?

VOORWOORD

Toen ik in 2008 voor het eerst op het podium stond bij een Ingrado-bijeenkomst, deelde ik een compliment uit aan alle aanwezigen. Ik zag velen opveren. Er gebeurde iets. Ik complimenteerde hen met de wijze waarop zij hun belangrijke werk doen. Ik hield hen voor dat we echt het verschil kunnen maken voor de jongeren met wie we werken. Dat contact, die ontmoeting heb ik gemist de afgelopen maanden. Ondanks dat velen van jullie aanhaakten bij de digitale ontmoetingen die we organiseerden.

Die trots op ons vak is gelukkig alleen maar verder gegroeid de afgelopen jaren. En dat dragen we ook steeds meer uit. De themawEEK #Trots op je vak die we dit jaar organiseren in de week van 21 tot 25 september wil die trots nog verder vergroten. In dit magazine lees je onder meer over de trots binnen de teams Leerlingzaken en Jeugd van de gemeente Oldambt.

'Die trots op ons vak is gelukkig alleen maar verder gegroeid de afgelopen jaren'

Trots ben ik ook dat Merel van Vroonhoven, die de overstap maakte van de bestuurskamer naar de pabo en zeer druk bezet is, tijd heeft willen maken om in dit nummer onze tien vragen te beantwoorden.

Verder in dit magazine de serie Lessen van corona. We vroegen veertien mensen – jongeren, ouders, onderwijsgeevenden, leerplichtambtenaren, projectleiders van Ingrado – naar de impact van de coronacrisis op hun leven en werk. Hun verhalen vind je verspreid door dit magazine. Ook aandacht voor onderzoek. Onderzoek naar de beelden van leerplicht in het onderwijs, naar de ondersteuningsvraag van verschillende typen jongeren in een kwetsbare positie en een onderzoek naar drie succesvolle voorbeelden om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.

En om in de onderzoeksfeer te blijven; ik wil hier heel graag oproepen om te onderzoeken hoe we de lessen van corona kunnen meenemen in het onderwijs. Kunnen we op een andere manier gaan kijken naar hoe we de dingen inrichten? We zullen een nieuwe balans vinden, nieuwe manieren om in verbinding te blijven. Met elkaar, met jongeren, met ouders. De afgelopen maanden hebben laten zien dat we daar ongelooflijk creatief in zijn. Het heeft me nieuwsgierig gemaakt.

Voor nu wens ik jullie veel leesplezier!

Carry Roozmond
directeur-bestuurder Ingrado

INHOUD

'We waren verrast door het positieve en brede beeld van leerplichtambtenaren in het onderwijs'

10

Trots op ons vak!

Oost-Groningen staat niet bekend om zijn borstklopperij. Het kostte dus enige moeite wethouder en de teams Leerlingzaken en Jeugd van de gemeente Oldambt te overtuigen dat ze iets moois hebben neergezet, daar in Winschoten.

Gaandeweg de voorbereiding vliegt de trots me echter om de oren. Trots op Onderwijszorgcentrum De Stuwe, op de samenwerking, op eigenlijk heel veel.

4

18

28

23

- 10 Versterking preventieve aanpak schoolverzuim
Samenwerking onderwijs-leerplicht
- 16 **Jeugd Werkt! Den Helder**
Korte lijnen en snel schakelen
- 18 **10 vragen aan...**
Merel van Vroonhoven
- 23 Terugdringen VSV
'Wat heb jij nodig om succesvol te zijn?'
- 28 Onderzoek Sittard-Geleen
Typering van jongeren maakt maatwerk mogelijk
- 34 **Rechten & Plichten**
- 37 **Kort**

Samenwerking onderwijs-leerplicht

Om schoolverzuim effectief aan te pakken is het van belang dat onderwijs en leerplicht samen optrekken. Regioplan deed in opdracht van Ingrado onderzoek naar het beeld dat scholen hebben van leerplicht. Als we dat weten, is de gedachte, kunnen we daarbij aansluiten en scholen meer betrekken bij het methodisch werken.

10

Digitale gegevensuitwisseling

Sinds 1 augustus 2017 is de wet Vroegtijdige aanmelding en toelatingsrecht tot het mbo van kracht. De Voorziening vroegtijdig aanmelden mbo (vva) is het daarbij behorende landelijke informatiesysteem waarmee vo-scholen, mbo-instellingen en gemeenten aanmeldings- en inschrijfgegevens met elkaar delen.

20

Lessen van corona

Welke impact had de lockdown op jongeren, op ouders, docenten, projectleiders van Ingrado...? En wat heeft deze periode geleerd? In de serie Lessen van corona geven verschillende mensen antwoord op dezelfde drie vragen. Hun antwoorden vind je op verschillende plekken in dit magazine.

Trots op ons vak!

Samenwerking in Oost-Groningen

TEKST YOLANDE VAN DER REE FOTO'S HENK BOUDEWIJNS

Over trots gesproken. Oost-Groningen staat niet bekend om zijn borstklopperij. Het kostte dus enige moeite wethouder en de teams Leerlingzaken en Jeugd van de gemeente Oldambt te overtuigen dat ze iets moois hebben neergezet, daar in Winschoten. Gaandeweg de voorbereiding vliegt de trots me echter om de oren. Trots op Onderwijszorgcentrum De Stuwe, op de samenwerking, trots op de route dagbesteding/arbeid en heel erg trots op Rubicon, het alternatieve opleidingstraject voor mbo-2-ers die eerder overal uitvielen. Zelfs zo trots dat er steeds meer medewerkers aanschuiven die iets willen vertellen voor in Ingrado Magazine.

De Stuwe

Het begon met een groot, leeg schoolgebouw en een droom: hoe mooi zou het zijn als leerlingen uit het speciaal onderwijs dichtbij huis naar school zouden kunnen. De droom behoorde toe aan Bard Boon, wethouder van onder meer onderwijs en jeugd van de gemeente Oldambt (Oost-Groningen). Niet heel veel later was Onderwijszorgcentrum De Stuwe in Winschoten een feit. Een plek waar onderwijs en zorg samenkomen en waar ook de afdeling Leerlingzaken en het Team Jeugd (CJG) van de gemeente zijn ingetrokken. Zo zitten leerplichtambtenaren, RMC-trajectbegeleiders en CJG-medewerkers tussen de leerlingen. Tot groot genoegen van iedereen. Leerplichtambtenaar Silvie de Vries: 'Het is zo mooi om tussen de kinderen te werken. Om elke dag te zien 'daar doen we het voor'. We zien hier ook de mooie en gezonde dingen van het onderwijs en niet alleen de problemen. Heel inspirerend. Ik ben trots op de bevlogenheid.'

Die witte busjes die 's morgens in alle vroegte met kinderen op weg gingen naar scholen die soms wel 40 kilometer verderop stonden. Ze waren wethouder Boon een doorn in het oog. 'Leerlingen uit het cluster 3 en cluster 4 onderwijs zijn kwetsbare kinderen, daar moet je niet mee gaan rondrijden, die moeten het liefst om de hoek naar school, net als alle andere kinderen.' Zo gezegd, zo gedaan. (V)so de Meentschool, voor zeer moeilijk lerende kinderen, was al langer op zoek naar een nieuwe locatie, de Bladergroenschool, een cluster-4 school, zat in de stad Groningen en wilde graag een vestiging voor primair onderwijs in Winschoten omdat er veel leerlingen uit Oost-Groningen naar de stad moesten reizen en ook SBO Delta sloot aan. In het gebouw zijn verder gevestigd Accare, instelling voor kinder- en jeugdpsychiatrie en het kinderdagcentrum van Cosis voor jonge kinderen met een verstandelijke beperking voor wie doorstroming naar onderwijs op termijn haalbaar is. En dus leerplicht, RMC en CJG. Medewerkers van andere afdelingen zoals Wonen, WMO, van het Meldpunt Zorg en Overlast en medewerkers van de welzijnsorganisatie en de Jeugdreclassering zijn geregeld een paar dagen werkzaam in De Stuwe. Als flexwerker, om hun eigen werk te doen en mee te denken en te ontwikkelen.

Succes

Het gaat goed met en in De Stuwe, alle partijen werken met plezier samen. Het gaat misschien wel té goed zegt Boon: 'We gaan aan ons eigen succes ten onder. Vorig jaar nog bouwden we vijf lokalen bij om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen en nu staan er alweer kinderen op de wachtlijst van de drie scholen. En de portemonnee van de gemeente is leeg. Sterker, we staan voor een gigan-

tische bezuinigingsopdracht. Dus meer nieuwbouw zit er niet in. Wat de vraag oproept wat er moet met de kinderen op de wachtlijsten. We maken ons grote zorgen. We willen en kunnen heel veel en daarmee hebben we onszelf stevig op de kaart gezet. We krijgen steeds meer aanmeldingen uit andere gemeentes.'

'De meerwaarde bleek meteen in het begin', vertelt Wilma Heetland, schoolcoördinator van de Meentschool (so en vso cluster 3). 'Als we niet zeker wisten of een kind op de goede plek zat, lieten we hem of haar even meedraaien op de school waarvan we dachten dat die misschien beter zou passen. Zo hebben we redelijk wat kinderen kunnen uitwisselen zonder dat daar allerlei ingewikkelde administratie voor nodig was.'

Ander mooi voorbeeld van de samenwerking is dat de so- en sbo-kleuters door elkaar zitten. Heetland: 'Ze hebben een verschillende toelaatbaarheidsverklaring, dus het mag officieel niet, maar we zien zoveel meerwaarde. Er is een pilot vanuit OCW waaraan wij gaan deelnemen. We krijgen dan de gelegenheid de kinderen volledig samen onderwijs te laten volgen. Het zou nog verder doorgetrokken kunnen worden; de structuurgroep voor onze zml-leerlingen zou ook heel goed opengesteld kunnen worden voor sbo-leerlingen. We zouden dan nog meer maatwerk kunnen bieden.'

Binnenlopen

Bij elkaar binnenlopen is makkelijk en laagdrempelig. Nicolle Jaarsma, teamleider van de Bladergroenschool (cluster 4), steekt regelmatig het schoolplein over om even te overleggen met de collega's van leerplicht. Zoals in het geval van een leerling die thuiszat als gevolg van overprikkeling. 'Zijn zorgbehoefte was te groot om vijf dagen per week naar school te kunnen. Met leerplichtambtenaar Gerald Bonsema hebben we toen een

'Het gaat misschien wel te goed, we gaan aan ons eigen succes ten onder'

stappenplan kunnen maken om hem met kleine stapjes weer richting onderwijs te begeleiden.'

Volgens leerplichtambtenaar Silvie de Vries is de kracht van De Stuwe: 'Niet blijven praten, maar gewoon doen. Zoals de onderwijszorgarrangementen die we met elkaar ontwikkelden voor met name vso-leerlingen (zml) die soms al lange tijd thuiszaten. Soms schuren we daarmee wat aan tegen de randjes van de regels. We stippelen creatieve routes uit bestaande uit hele kleine stapjes richting onderwijs en voegen daar veel zorg aan toe. Toen de Inspectie hier op bezoek was, bevestigde ze dat we daarin de goede keuzes maken. Het feit dat we op dit moment geen thuiszitters hebben uit cluster 3 en 4 onderstreept dit nog eens.'

De aanwezigheid van Accare, kinder- en jeugdpsychiatrie, in De Stuwe helpt enorm om een passend aanbod te realiseren. Het is 'supermakkelijk', zeggen alle aanwezigen. Heetland: 'Ouders die op school komen voor een gesprek met de leerkracht

De Stuwe onderwijs zorg centrum

hebben soms ook een afspraak bij Accare en hoeven dan alleen het plein even over te steken. Medewerkers van Accare kijken mee in de klas als er vragen zijn rond een leerling. Om het ruimtegebrek het hoofd te bieden, wordt nu overwogen Accare weer elders te huisvesten, maar dat zou echt heel erg jammer zijn.' Jaarsma: 'Sommige leerlingen van de Bladergroenschool krijgen behandeling onder of direct na schooltijd. Het zou zo jammer zijn als ze straks weer aangewezen zijn op vervoer.'

Uitstroom

Na De Stuwe wacht de vso-leerlingen de arbeidsmarkt of dagbesteding. Merel Wassink is beleidsmedewerker jeugd bij de gemeente Oldambt. Zij is trots op de samenwerking tussen de vso-stagecoördinatoren en het schoolmaatschappelijk werk die zorgvuldige en duurzame uitstroom en nazorg mogelijk maakt. 'De schoolmaatschappelijk werkster (een medewerkster van MEE, red.) is nauw betrokken bij de leerlingen die de Meentschool gaan verlaten. Na de uitstroom blijft zij de leerlingen een aantal jaar volgen. De stagecoördinatoren kennen de mogelijkheden binnen de bedrijven, het sociaal werkbedrijf en de dagbesteding binnen de gemeente. Zij zorgen voor een goede match voor iedere leerling.'

Nienke Woldhuis, leerplichtambtenaar en RMC-trajectbegeleider, legt uit hoe het overleg rond de uitstroom van leerlingen georganiseerd is. 'Er zijn twee soorten overleg: een met partners waarin we alle jongeren bespreken die gaan uitstromen van praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs en een overleg op beleidsniveau waarin de samenwerking centraal staat en eventuele knelpunten besproken worden. Daar kan ook een speciaal traject voor kwetsbare jongeren uit voortvloeien, bijvoorbeeld in het groen. Of een opleiding intern bij een boerderij met een jobcoach van de gemeente. De lijntjes zijn kort, we zoeken elkaar heel makkelijk op.'

Thuiszitters

De trots op het maatwerk voor thuiszitters in het vso staat in schril contrast met de 45 thuiszitters in het reguliere voortgezet onderwijs. 'Er is absoluut veel werk aan de winkel', zegt De Vries. 'Eén geluk: we hebben alle thuiszitters goed in beeld en de meesten zijn leerbaar. Misschien niet in het systeem van vijf dagen onderwijs en misschien ook niet in drie dagen. Maar wat zou het mooi zijn als we ook voor hen een systeem konden bedenken dat terugkeer met ministapjes mogelijk maakt. We zien dat het op De Stuwe eigenlijk met iedere thuiszitter goed komt.'

Het forse aantal thuiszitters heeft deels te maken met de problematiek in Oost-Groningen die pittig is, zeggen de gespreksdeelnemers. Armoedeproblematiek, een hoog percentage vechtscheidingen, laaggeletterdheid om maar een paar voorbeelden te noemen. Bard Boon: 'Er zijn scholen waar de helft van de leerlingen een beroep doet op jeugdhulp van de gemeente.' Leerplichtambtenaar Gerald Bonsema: 'Veel thuiszittersproblematiek is het gevolg van problemen in het gezinssysteem. Die problemen zijn niet gisteren of vorige maand ontstaan.'

'Soms schuren we wat aan tegen de randjes van de regels'

Anne-Margreet Stevens

Merel Wassink

‘We zien dat het op De Stuwe met iedere thuiszitter goed komt’

Daar is sprake van een opbouw waar het kind uiteindelijk de dupe van is. Dus wat kunnen we doen om te voorkomen dat een kind in de knoop komt? Die vraag stellen we ons. Wat kunnen we doen in het basisonderwijs, wat misschien al via de consultatiebureaus? De Vries: ‘We proberen te leren van de thuiszitterscasussen door ze heel zorgvuldig uit te pluizen. Dat doen we met leerplicht, het CJG, de scholen en de beleidsmedewerkers van de gemeente. Per casus zoomen we in: wat hebben we laten liggen? Wat hadden we in het voorliggend veld kunnen doen? Zo hopen we nog preventiever te kunnen werken.’

Met dit oogmerk stelde de gemeenteraad van de gemeente Oldambt recent viereenhalf ton beschikbaar voor de Investeringsagenda Jeugd. Boon: ‘We hebben daarmee het CJG kunnen uitbreiden en willen nu een CJG-medewerker koppelen aan de basis-scholen en scholen voor voortgezet onderwijs. Deze Ondersteuner Jeugd en Gezin (de OJG'er@school) gaat de vraagbaak

zijn voor ouders en leerkrachten. We hopen daarmee te voorkomen dat scholen ouders te snel doorverwijzen naar de huisarts als er problemen zijn met een kind. We willen de problemen voor zijn door laagdrempelige ondersteuning te bieden.’

18 min en 18 plus

Opvallend zijn de combinatiefuncties van de ambtenaren die werkzaam zijn in De Stuwe. Zo is Anne-Margreet Stevens zowel RMC-trajectbegeleider als CJG-medewerker. Zij is onder meer betrokken bij het vierwekelijks overleg over de overgang 18-/18+. ‘Dat is een overleg waaraan alle teams van het sociaal domein van de gemeente deelnemen en een casus kunnen inbrengen. Iedereen denkt vanuit de eigen expertise mee over vraagstukken. De inhoudelijk coördinator van het CJG en tevens de voorzichter van het 18-/18+ overleg heeft doorzettingsmacht.’ Woldhuis: ‘Dit overleg moet voorkomen dat jongeren en hun ouders langs alle verschillende loketten gestuurd worden. Je weet van een jongere van 16 al wat hij de komende jaren gaat tegenkomen, je weet op welke levensgebieden hij problemen zal krijgen. Het is de kunst daarop voor te sorteren. Dat kan ook met dit overleg.’

RMC-trajectbegeleider Liesbeth Wassenaar vertelt hoe dit overleg heeft bijgedragen aan een integrale aanpak voor een van de jongeren uit haar caseload. ‘Het ging om een meisje van 19 jaar, zwanger, complexe problematiek en dreigend schoolverlater. Toen zij verhuisde naar een andere gemeente hebben we vanuit onze gemeente gezorgd voor voldoende hulp in haar nieuwe woonplaats. De verwachting was namelijk dat ze snel weer terug zou komen. We hebben toen met haar toestemming proactief met de afdelingen WMO, Werk en Inkomen en het CJG een aanpak bedacht voor als ze weer op de stoep zou staan. Toen dat inderdaad gebeurde, konden we direct van start met passende hulpverlening.’

Liesbeth Wassenaar

Nienke Woldhuis

Rubicon

En dan is er nog Route Rubicon. RMC-er Wassenaar stond, samen met een bevoegen teammanager van ROC Noorderpoort, aan de wieg van dit opleidingstraject. Wassenaar: 'Route Rubicon is de opleiding Servicemedewerker niveau-2 voor jongeren die overal al uitgevallen zijn. Meestal is alles geprobeerd om ze binnenboord te houden, maar het lukt gewoon niet. Rubicon werkt met kleine groepen, maximaal elf, in een veilige setting op een locatie van het sociaal werkbedrijf van de gemeente.'

De Vries: 'Rubicon is echt onze trots. Het werkt als een trein, we zijn echt supertrots op deze studenten. Vorig jaar zijn de eersten gediplomeerd en we wisten niet wat we zagen. Allemaal trotse koppies, eindelijk hadden ze iets gepresteerd. Het zijn een voor een jongeren die zoveel mislukkingen en tegenslag hebben moeten incasseren. En dan nu een diploma, wie had dat kunnen denken! In juni 2020 kregen 11 van de 12 studenten een diploma en daarmee een startkwalificatie.'

Wassenaar: 'Het geheim is gezien en gemist worden, kleine groepen, een vast aanspreekpunt, veel aandacht. Eigenlijk wat voor iedere jongere belangrijk is. Na de tweejarige opleiding kunnen de jongeren door naar niveau 3, maar dit blijkt in de praktijk heel lastig voor deze doelgroep. We zetten daarom nu sterk in op begeleiding richting werk. Uitgangspunt is dat ze het eerste jaar stagelopen binnen het sociaal werkbedrijf. Het tweede jaar koppelen we de stages aan een toekomstige werkplek waar ze na diplomering kunnen blijven. Dat kan dus ook buiten het sociaal werkbedrijf zijn. Helaas was dat door corona dit jaar niet mogelijk.'

Route Rubicon is inmiddels overgenomen door andere Groningse gemeentes.

- De Meentschool (so + vso) heeft 119 leerlingen
- SBO Delta heeft 136 leerlingen
- De Bladergroenschool heeft 64 leerlingen

Eind juni 2020 staan er 11 kinderen op de wachtlijst van het sbo. De verwachting is dat dat er aan het begin van het nieuwe schooljaar meer zullen zijn. Geld voor uitbreiding is er niet.

Silvie de Vries

Wilma Heetman

Versterking preventieve aanpak schoolverzuim

Samenwerking onderwijs-leerplicht

TEKST VOLANTHE VAN DER REE ILLUSTRATIE WELMOET DE GRAAF

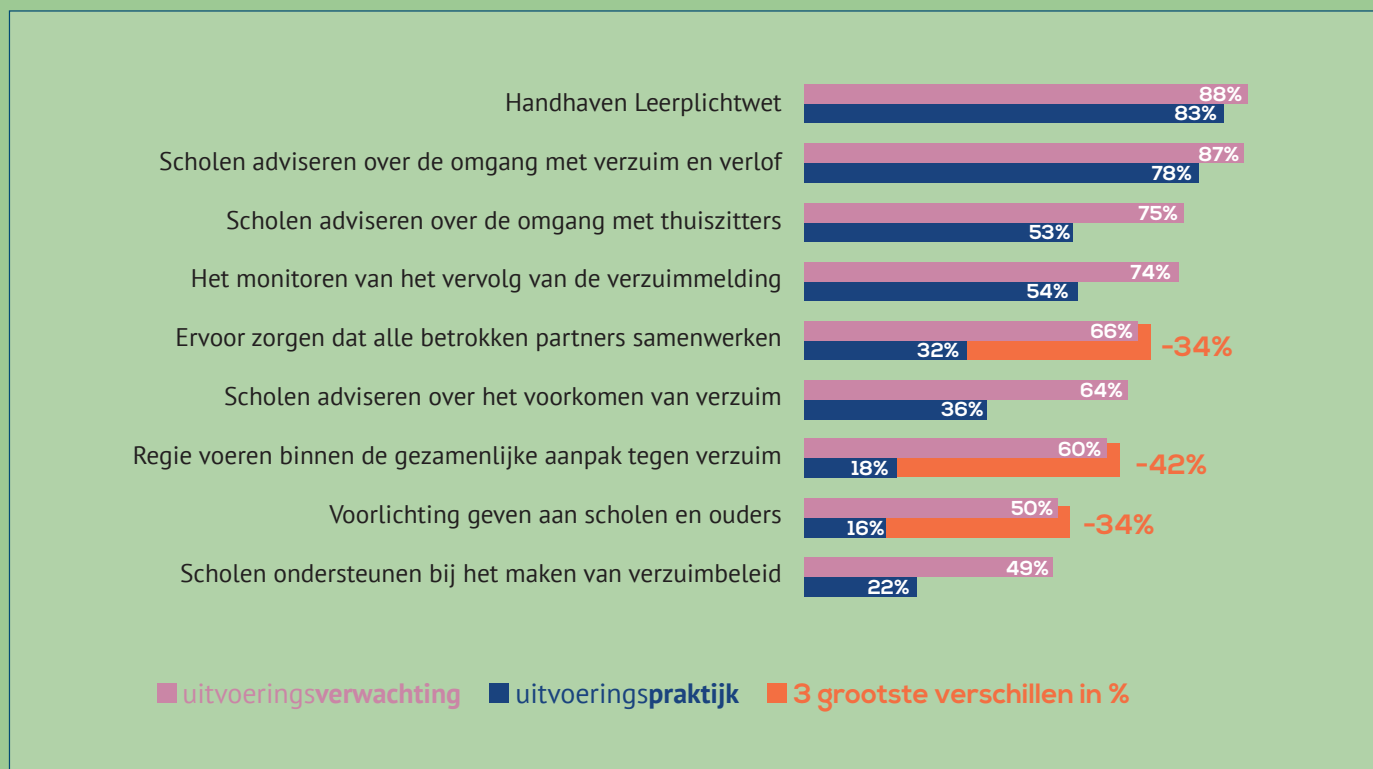

Om schoolverzuim effectief aan te pakken is het van belang dat onderwijs en leerplicht samen optrekken. Niet pas na een verzuimmelding, maar juist in een preventieve werkwijze. De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) start na de verzuimmelding bij leerplicht en voorziet hier nog niet in. Om de MAS te kunnen doorontwikkelen is onderzocht wat de communicatiestrategie richting scholen moet zijn. Wat is er nodig om de preventieve kant van de MAS te versterken? Regioplan deed in opdracht van Ingrado onderzoek naar het beeld dat scholen hebben van leerplicht. Als we dat weten, is de gedachte, kunnen we daarbij aansluiten en scholen meer betrekken bij het methodisch werken.

Om preventief te kunnen werken moet de samenwerking tussen school en leerplicht verder gaan dan dat de school een melding doet van verzuim en dat de leerplichtambtenaar die oppakt. Jos Lubberman, projectleider bij Regioplan: 'Scholen melden ongeoorloofd verzuim vaak met het idee dat er vervolging zal plaatsvinden. Op het moment dat die vervolging uitblijft vragen ze zich nogal

eens af waarom ze nog zouden melden. Werken volgens de MAS betekent dat je samen kijkt wat er aan het verzuim vooraf ging en wat je had kunnen doen om het verzuim te voorkomen. We kunnen nog meer inzetten op bewustwording bij scholen om samen op te trekken in de voorfase.'

Verwachtingen versus praktijk

Aandeel respondenten dat verwacht dat leerplichtambtenaar betreffende werkzaamheden uitvoert t.o.v. aandeel respondenten dat zegt dat leerplichtambtenaar betreffende werkzaamheden uitvoert op hun school.

‘We waren verrast door het positieve en brede beeld van leerplichtambtenaren in het onderwijs’

In het onderzoek werd scholen gevraagd naar hun verwachtingen van leerplicht en naar de praktijk. Regioplan-onderzoekster Suna Duysak: ‘Opvallend is dat de scholen vaak een breder takenpakket verwachten dan in de praktijk wordt ervaren (zie figuur). Hoewel er een (negatief) verschil is tussen de uitvoeringsverwachting en uitvoeringspraktijk betekent dit niet per definitie dat leerplichtambtenaren niet tegemoetkomen aan de verwachting van scholen. Zo is het mogelijk dat de school van de respondent geen advies heeft gevraagd over de omgang met verzuim en verlof of thuiszitters, of dat de respondent daarbij niet betrokken was. De verwachting geeft wél een indicatie van de rol die de leerplichtambtenaar zou kunnen spelen in de ogen van de respondenten. Uit het onderzoek blijkt verder dat de meeste scholen bereid zijn mee te denken en mee te werken en dat scholen over het algemeen tevreden zijn over leerplicht.’

Rollen van de leerplichtambtenaar

Uit het onderzoek blijkt dat scholen vier verschillende rollen toekennen aan de leerplichtambtenaar: die van handhaver, adviseur, schakelaar of partner. Duysak: ‘De schakelrol wordt het meest genoemd door zowel de leerplichtambtenaar als door de scholen die geregeld samenwerken met leerplicht. Zij zien de leerplichtambtenaar als de schakel tussen de verschillende partijen die betrokken zijn bij een casus. Scholen die minder intensief samenwerken noemen de rol van handhaver het meest, waarschijnlijk omdat leerplicht vooral in die rol ten tonele verschijnt.’

Marga de Weerd, projectleider bij Ingrado en betrokken bij het onderzoek, wijst erop dat het verschil tussen de verwachtingen die scholen hebben van een leerplichtambtenaar en dat wat hij daadwerkelijk doet in de praktijk, laat zien dat er ruimte is om juist de adviserende rol te vervullen. ‘We zijn verrast door het positieve en brede beeld van leerplichtambtenaren in het onder-

wijs. De respons op de vragenlijst was enorm goed. Dat bevestigt ons idee dat het onderwerp schoolverzuim echt leeft in de scholen. Volgend jaar zal de verbinding met het onderwijs nog nadrukkelijker op de agenda van Ingrado staan. Dit onderzoek levert daar input voor.’

Selma Hulst, projectleider bij Ingrado en ontwikkelaar van de MAS, zegt de rol van leerplichtambtenaar als adviseur graag verder te willen accentueren. ‘In de MAS komt de adviserende rol van de leerplichtambtenaar richting de school nog niet sterk naar voren. Als we die verder invullen, kunnen we veel preventiever werken.’

Monitoren

Lubberman benadrukt het belang van meer methodisch en casus-overstijgend evalueren, wat ook een van de aanbevelingen in het onderzoek is. ‘Ga met elkaar, scholen en leerplicht, het gesprek aan over het verzuimbeleid. Wat zien we en wat kunnen we doen met wat we zien? Het gaat erom de casuïstiek te overstijgen. Dan komt leerplicht direct in de adviserende rol terecht. Ik ben ervan overtuigd dat dit een positief effect zal hebben op de individuele casussen. Die mogelijke rol van leerplicht moet benadrukt worden in de communicatie.’

Hulst vult aan: ‘De MAS is een stappenplan, maar zegt nog niet hoe elke stap ingevuld kan worden. Evalueren is een van de stappen, maar hoe doe je dat? Binnen ons programma Vakmanschap willen we daar ruimte voor maken. De aanbeveling om de evaluatie methodisch aan te pakken vind ik daarom heel erg mooi. Dat is de opdracht waar we nu voor staan. Hoe gaan we de stappen vormgeven en hoe gaan we mensen daarin trainen/opleiden? Dit onderzoek biedt daarvoor voldoende aanknopingspunten.’

Het onderzoeksrapport ‘Leerplicht bekeken door scholen - Onderzoek naar versterking van de preventieve kant van de MAS’ is te downloaden via www.ingrado.nl/kennisdossiers/methodische_aanpak_schoolverzuim_mas

Lessen van corona

Symona Scarpa

17 jaar, zat in het eindexamenjaar van het gymnasium

Wat had de meeste impact?

'De meeste impact had denk ik wel dat het dagelijks leven helemaal tot stilstand kwam. Ik zag m'n vrienden niet meer, ging niet meer naar school. De routine was in één klap weg. Het is best lastig om een nieuwe invulling te vinden. Ik ben iets meer gaan sporten en heb ook een paar weken in Oostenrijk in quarantaine gezeten waar mijn ouders wonen. Daar was het nog veel strenger. We mochten ons huis en onze tuin niet uit.'

'Dat ik geen eindexamen kon doen was ook heel gek. Daar zit je toch echt naar uit te kijken. Ik had heel hard geleerd en had ook m'n baantje bij de supermarkt ervoor opgezegd.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik heb geleerd hoe belangrijk het is om contact met elkaar te houden, om te blijven bellen en te blijven praten met familie en vrienden.'

Wat neem je mee?

'Wat ik meeneem is het heerlijke gevoel dat ik kreeg van alle vrije tijd. Ik had altijd de neiging m'n dagen heel erg vol te proppen. Ook als ik vrij was liep ik van het een naar het ander. Dat wil ik niet meer. Ik wil meer rust en meer genieten van m'n vrije tijd. Het was zo heerlijk om echt uit te kunnen rusten. Ik zie de lockdown als een rustmoment tussen de middelbare school en de universiteit.'

Wendy Wolters

RMC-trajectbegeleider en rayoncontactpersoon voor de Oosterschelde-regio

Wat had de meeste impact?

'Ik miste het echte contact met de jongeren. De gesprekken waarbij je elkaar echt kunt zien en ook de non-verbale signalen kunt lezen. En ondanks dat het online werken echt goed gaat, mis ik ook de teamspirit.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik ben gesterkt in mijn idee dat aandacht ertoe doet. Alle jongeren die ik benaderde, reageerden positief op mijn contactverzoek. Ze waren zonder uitzondering blij met de aandacht en met het feit dat we ons zorgen maakten. Door hen te vragen of en waarmee we hen konden helpen, hebben we ook op afstand veel kunnen doen.'

'Verder heb ik ervaren dat het niet nodig is om hele dagen op kantoor te zitten om je werk goed te kunnen doen. En dat het werk veel efficiënter kan. Ik zal niet meer voor elke vraag naar een mbo-school afreizen, maar de vragen meer bundelen.'

'We zien dat door corona meer jongeren zich melden voor een uitkering. Aan deze jongeren willen we komende tijd meer aandacht besteden. Ze vallen al onder onze doelgroep, maar hebben nu nog meer onze begeleiding nodig.'

Wat neem je mee?

'Ik vond het heel heilzaam dat er minder prikkels waren. Dat wil ik vasthouden. Niet meer vier dagen reizen en rennen. Dat veroorzaakt veel onrust en bovendien verlies je veel tijd. Ik zal meer prioriteiten stellen en proberen collega's gericht op te zoeken. Dat heb ik in deze fase al toegepast en dat bevalt goed.'

Lessen van corona

Ans Machielse
projectleider bij Ingrado

Wat had de meeste impact?

'Ik was onder de indruk van de enorme hoeveelheid vragen die op Ingrado afkwam. En van de zorgen die uit die vragen naar voren kwamen. Zorgen om het welzijn en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. De vragen varieerden van heel praktisch – hoe komen we aan extra laptops? – tot principieel/juridisch – is het ongeoorloofd verzuim als een leerling niet inlogt bij de online-lessen? En moeten we gaan handhaven?'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Dat we onder druk ongelooflijk snel kunnen schakelen. In no time hadden we de samenwerking met DUO, OCW, het OM en de Onderwijsinspectie op de rit. Het tempo waarin de ontwikkelingen zich voltrokken vroeg om voortdurende afstemming. Elk antwoord riep weer nieuwe vragen op. Ik heb geleerd dat we met elkaar heel veel kunnen.

'En wat ik al wist, is bevestigd: het gaat om de verbinding. Het was niet aan de orde dat leerplicht zou handhaven in coronatijd. Zowel leerplicht als RMC hebben ingezet op contact houden en in gesprek blijven met de jongeren en hun ouders. Uit het hele land komen geluiden dat dat goed gelukt is.'

Wat neem je mee?

'Als er iets gebeurt wat je niet hebt zien aankomen en je nog nooit hebt meegemaakt, dan ontstaan er mooie verbindingen. Met elkaar zijn we op zoek gegaan naar de antwoorden op vragen die nog nooit gesteld waren. En die antwoorden vonden we ook. Ik ben daar oprecht trots op en die trots neem ik mee!'

Amina Berkane-Abakhou
moeder van 6 kinderen, oprichter en coördinator van de coronabuurtapp Samen Kanaleneiland

Wat had de meeste impact?

'De dag voor de intelligente lockdown werd afgekondigd, heb ik 17 mensen uit de wijk uitgenodigd voor een WhatsAppgroep rond corona. Vrienden, burens, mensen van het buurtteam, de moskee en de kerk, de wijkcoöperatie, etcetera. Mijn oproep was de krachten in de buurt te bundelen zodat we kwetsbare mensen konden helpen. Na een week hadden zich 170 professionals en particulieren bij de groep aangesloten die allemaal de handen uit de mouwen wilden steken. We maakten een flyer die we verspreidden in de wijk, we namen een nieuw telefoonnummer dat mensen konden bellen als ze hulp nodig hadden en maakten subgroepen die elk een bepaald soort hulp konden bieden. Dat varieerde van de hond uitlaten en boodschappen doen tot hulp bij het onderwijs van de kinderen. Je begrijpt, dit alles had nogal wat impact op mijn agenda.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik heb veel mooie dingen geleerd. Dat we enorm verschillen, maar dat de overeenkomsten groter zijn. En dat een crisis altijd iets oplevert. Er is meer verbinding, we staan naast elkaar.'

Wat neem je mee?

'Mijn dochter van 14 heeft het soms moeilijk op school. Het thuisonderwijs heeft haar enorm goed gedaan. Het gebrek aan prikkels en de extra aandacht en begeleiding van mij zorgden ervoor dat ze heel goed kon werken. Ik ga zeker in gesprek met haar school om te kijken of we het onderwijs voor haar anders kunnen inrichten. Ik denk dat zij baat heeft bij een combinatie van thuisonderwijs en onderwijs op school.'

Hasan Cakir
kwaliteitsmedewerker Team
Leerplicht Noord, Rotterdam

Wat had de meeste impact?

'De frustratie die ik voelde toen wij in eerste instantie niks konden doen. Als leerplicht hoorden we van de scholen dat sommige leerlingen niet inlogden voor de online lessen. We adviseerden de scholen op huisbezoek te gaan als ze telefonisch geen contact konden krijgen met de leerling of zijn ouders, maar konden zelf maar heel weinig.

'Ik was dan ook enorm opgelucht dat minister Slob leerplicht vroeg deurgesprekken te gaan houden. Ik heb me daar direct voor aangemeld, ook al ben ik geen leerplicht-ambtenaar meer.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Heel praktisch heb ik wel handige dingen geleerd in de training Deurgesprekken van Ingrado. Vanwege corona konden we niet bij de mensen naar binnen en een gesprek voeren op een galerij of via de intercom beneden in een hal is lastig vanwege de privacy. De tip was om dan het telefoonnummer te vragen van degene die de deur opendeed of de intercom beantwoordde. Dan direct even bellen om te controleren of het nummer klopt en vervolgens in de auto het gesprek telefonisch voortzetten.

'Verder heb ik gezien dat middelen die voor ons heel vanzelfsprekend zijn zoals een laptop, voor veel mensen nog helemaal niet bereikbaar zijn. Hoe kunnen kinderen uit een gezin zonder laptops goed online onderwijs volgen?'

Wat neem je mee?

'De leerplichtambtenaar en het recht op onderwijs en ontwikkeling zijn heel positief in het nieuws geweest tijdens de crisis. Ik hoop dat we als samenleving de aandacht voor het leerrecht meenemen.'

Bianca Hierck
moeder van een zoon van
ruim 6 jaar oud op het sbo

Wat had de meeste impact?

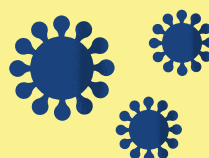
'Noah heeft een zeldzame DNA-afwijking. Hij heeft een normaal IQ, maar een andere manier van leren. Motorisch zijn er wat uitdagingen en hij heeft moeite het gedrag van andere kinderen 'te lezen'. Op zijn sbo-school en in de bso-plus is dat geen probleem omdat er veel begeleiding is bij het spelen. In coronatijd was hij aangewezen op kinderen uit de buurt. Dat ging niet goed, hij miste de aansluiting. Dat had enorme impact, kan ik je vertellen.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik heb geleerd mee te bewegen met de interesse en motivatie van mijn kind. Het strakke schema dat we de eerste weken hanteerden, hebben we moeten loslaten. Noah gooide de kont tegen de krib. Elke dag tussen 9 en 10 een taalles werkte niet. Bood ik diezelfde les later op de dag nog eens aan, dan lukte dat vaak prima. Ook hebben we ontdekt dat Noah spelenderwijs heel goed kan leren.'

Wat neem je mee?

'Ik kijk echt anders naar mijn kind en naar hoe hij leert. Ik weet dat het moment en zijn motivatie ertoe doen en dat als we daar rekening mee houden, we best veel van hem kunnen vragen. En ik hoop dat het onderwijs ook z'n voordeel zal doen met de ervaringen van ouders. Dat ze bijvoorbeeld ook gebruik zullen maken van het fantastische materiaal dat op internet beschikbaar is, onder meer via de Khan Academy (learn.khanacademy.org/khan-academy-kids)'

Korte lijnen en snel schakelen

TEKST YOLANDE VAN DER REE FOTO JEUGD WERKT!

Alle jongeren van 16 tot 27 jaar in Den Helder die ondersteuning nodig hebben bij het vinden en behouden van werk kunnen terecht bij Jeugd Werkt!. De gemeente Den Helder ondersteunt met dit project en met steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF) kwetsbare jongeren om aan het werk te komen en te blijven. Jeugd Werkt! Den Helder bestaat sinds 2014 en won in 2019 de ESF Award.

Jongeren die uitstromen uit het praktijkonderwijs, het vso en niveau 1 en 2 van het mbo behoren tot de doelgroep van Jeugd Werkt!. Maar eigenlijk zijn alle jongeren die ondersteuning nodig hebben bij het vinden en behouden van werk welkom. Daarnaast zijn de jobcoaches ook actief voor de zogenoemde nuggers of bankzitters; de jongeren die niet naar school gaan, niet werken en ook geen uitkering hebben.

Toeleiding

De toeleiding van de jongeren verloopt via het mbo en via welzijnsorganisatie Mee & de Wering waarmee Steven de Groot, jobcoach van Jeugd Werkt!, en zijn collega's nauw samenwerken. 'Jongerencoaches van Mee & de Wering zijn veel op straat waar zij in gesprek gaan met jongeren en in de gaten houden hoe het met hen gaat. Jongeren met vragen op het gebied van werk verwijzen ze door naar ons. Ze brengen hen soms letterlijk tot de deur.'

Ook met het ROC is de samenwerking hecht. Zij verwijzen de Entree- en niveau 2-studenten die niet zelfstandig hun weg naar de arbeidsmarkt vinden door. Er is regelmatig overleg over jongeren. Jobcoach Selma de Koning van Jeugd Werkt!: 'Er zijn veel jongeren die niet in de bol-structuur passen, die liever aan het werk willen. Een bbl-plek vinden is lastig door het gebrek aan leerwerkplekken, zeker nu in coronatijd. Wij hebben dit

aangekaart bij zowel RMC als bij het ROC. Het is nu sinds kort mogelijk dat zo'n jongere alvast start met een bol-opleiding en dan na een jaar overstapt naar de bbl. Dit is een mooi voorbeeld hoe we oplossingen kunnen vinden door flexibel te zijn.'

Met werkgevers wordt ook gekeken naar alternatieve mogelijkheden om arbeidsplaatsen voor jongeren te creëren. Jobcoach Steven de Groot: 'Jobcarving (bestaande functies splitsen, red.) biedt mogelijkheden voor onze doelgroep. Misschien kunnen er wel heel nieuwe functies bedacht worden. Daarover zijn we in gesprek met bedrijven.'

Op de werkvloer

Niet alleen bij het vinden van werk, ook bij het "inburgeren binnen een bedrijf" speelt de jobcoach van Jeugd Werkt! een belangrijke rol. De Groot: 'De begeleiding is altijd maatwerk. Een jongere kan moeite hebben met de indeling van zijn werkzaamheden, met structuur aanbrengen of met de hoeveelheid prikkels op de werkvloer. Een van de jongeren is aan het werk bij een hovenier en moest de planten bewateren. Hij moest zelf uitrekenen hoeveel voedingsstof hij moest toevoegen aan het water. Dat vond hij lastig. Dan gaan we daar even voor zitten. Op een gegeven moment kunnen we een jongere loslaten. Wel houden we vinger aan de pols en zijn we altijd bereikbaar voor zowel de jongere als de werkgever.'

‘Wij staan naast de jongere en er gebeurt niets dat hij of zij niet wil’

Sinds januari 2020 maakt Jeugd Werkt! deel uit van het Jongerenpunt Den Helder. De Groot: ‘Zowel bij RMC als bij Jeugd Werkt! waren allerlei ontwikkelingen, doelgroepen groeiden steeds meer naar elkaar toe. We bedachten hoe mooi het zou zijn als we zouden samenwerken op één plek. En dan op een hele gave plek waar jongeren graag komen.’

Onder één dak

Breng alles onder één dak: Jeugd Werkt!, RMC, Participatie, schuldhulpverlening, welzijn, WMO. Tel daarbij op een nauwe samenwerking met ROC, vso, praktijkonderwijs en zorgaanbieders. Resultaat: heel snel kunnen schakelen en een passend aanbod organiseren voor jongeren. Dat is waar het Jongerenpunt Den Helder in geslaagd is. Iedere jongere met een vraag op het gebied van opleiding, werk en inkomen kan binnenlopen bij het Jongerenpunt. Medewerkers van RMC en Jeugd Werkt! zijn altijd aanwezig, collega’s van de andere afdelingen zijn bereikbaar. De lijnen zijn heel kort.

Vaak blijkt achter de eerste vraag ook een zorgvraag schuil te gaan. Om daarmee aan de slag te kunnen zijn partners in het pand aanwezig of standby. Als een jongere bijvoorbeeld schulden blijkt te hebben, kan direct geschakeld worden met iemand van schuldhulpverlening. Problemen met huisvesting? Ook dan kan het Jongerenpunt direct zorgen voor een afspraak.

De Groot: ‘Het effect is dat geen jongere meer zoekraakt tussen de verschillende loketten. Onderling stemmen we af welk probleem prioriteit heeft en welke professional met de jongere ‘meeloopt’ en de regie voert. Als de hoofdvraag betrekking heeft op werk, hebben wij vanuit Jeugd Werkt! de regie. Het is onze wens om de samenwerking met de trajectbegeleiders uit de GGZ te versterken zodat we ook jongeren met GGZ-problematiek beter kunnen helpen. Daarover gaan we binnenkort in gesprek.’

Gegevensdeling lijkt van groot belang om de juiste hulp op het juiste moment te kunnen bieden. Voor de meeste jongeren is het geen probleem daar toestemming voor te geven, zo blijkt in de praktijk. De Koning: ‘Dat heeft ook te maken met onze werkwijze. Wij staan naast de jongere en er gebeurt niets dat hij of zij niet wil. Zo ervaren de jongeren dat ook echt. Dus als wij vragen ‘wat zou je ervan vinden als we die en die erbij betrekken?’ geven ze vrijwel altijd toestemming om informatie te delen.’

Via de website helderzichtopwerk.nl kunnen lokale ondernemers vacatures plaatsen, jongeren kunnen hun cv, hun profiel en een filmpje uploaden. Het systeem maakt vervolgens een match tussen vraag en aanbod. Bij deze site zijn de afdeling Participatie en het Werkgeversservicepunt betrokken.

Merel van Vroonhoven

leerkracht in opleiding (pabo),
in schooljaar 2019-2020
onafhankelijk aanjager van de
aanpak lerarentekort

H

Hoe reageerde uw omgeving op uw overstap van de bestuurskamer naar de klas?

'Mensen die heel dicht bij mij staan, wisten dat ik iets anders wilde gaan doen. Maar voor de meesten was het een verrassing. Mijn werk als bestuursvoorzitter van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) was mooi, maar ik wilde meer in de praktijk actief zijn, dicht bij hen die het zo nodig hebben. Ik bedacht dat als ik nog een switch wilde maken, ik dat nu moest gaan doen. Mijn keuze voor het leraarschap was geen toevallige. Ik kan geen rol bedenken die zoveel impact heeft op de ontwikkeling van jonge mensen.'

Hoe hebt u uw eerste jaar voor de klas als leraar in opleiding ervaren?

'In het onderwijs is elke dag anders, elke dag bestaat uit nieuwe verhalen. Ik vind het in één woord fantastisch! Ik liep stage op een reguliere basisschool en in het speciaal onderwijs, cluster 3. Uiteindelijk wil ik leerkracht worden in het speciaal onderwijs.'

U leert veel van kinderen, vertelde u in een interview. Kunt u hier een voorbeeld van geven?

'Kinderen zijn een spiegel, ze confronteren me direct met mijn eigen handelen en taalgebruik. Bij mijn afscheid

op een van de stagescholen, bracht een jongetje een cadeautje voor me mee. "Ach, dat had je niet moeten doen", zei ik gewoontegetrouw. Het kind schrok en kreeg een kleur: "O sorry juf, sorry", stamelde hij. Dat bedoel ik. Ik was enorm ontroerd door dat cadeautje, maar geef een standaard reactie die dat niet uitdrukt.'

Komt uw bestuurlijke ervaring van pas in het onderwijs?

'In mijn werkzame leven tot nu toe heb ik altijd leidinggegeven, altijd voor de troepen gestaan, maar steeds voor volwassenen. De grootste uitdaging nu is dat leidinggeven te vertalen naar kinderen. Hoe doe ik dat op zo'n manier dat ieder kind aan z'n trekken komt? Taalgebruik, opdrachten, instructie; sluit het aan?'

Als u morgen uw oude baan weer zou oppakken, wat zou u dan anders doen met de ervaring uit het onderwijs?

'Nu ik weer student ben, krijg ik voortdurend feedback. Van m'n stagebegeleiders, van de kinderen, van de opleiders. Dat is zo fijn, ik leer er zo veel van. Ik realiseer me dat dat in mijn oude werk steeds meer ontbrak. Hoe hoger je komt in een bedrijf, hoe minder feedback je krijgt. Ik zou op bestuursniveau ook meer feedback willen organiseren.

'Ik zou denk ik ook nog beter verifiëren of wat ik vertel wel overkomt. Dat doe je in het onderwijs voortdurend en dat helpt om zeker te weten dat de juiste dingen gaan gebeuren. Het kan in bedrijven en samenleving helpen om te voorkomen dat projecten mislukken. Was de opdracht vooraf eigenlijk wel helder? Is dat geverifieerd?'

‘Ik kan geen rol bedenken die zoveel impact heeft op de ontwikkeling van jonge mensen’

Wat zou u willen zeggen tegen mensen die nadenken over een dergelijke carrièreswitch?

‘Dat het een prachtige baan is, een prachtig vak. Met nadruk op vak, je moet het leren. Je moet jezelf de ruimte geven om weer een beginner te zijn. En ik adviseer om veel te gaan meelopen, je goed te oriënteren. Ik heb, voor ik aan de pabo begon, op verschillende scholen m’n licht opgestoken, veel gelezen. Daardoor heb ik een goed beeld gekregen en dat was nodig om deze grote stap te kunnen zetten.’

Hoe ziet u de rol van leerplicht?

‘Het lijkt me een extreem ingewikkelde rol. Enerzijds ben je degene die de wet handhaaft, anderzijds wil je het leerrecht waarmaken. Dat zou kunnen botsen. Ik denk dat de leerplichtambtenaar meer moet zijn dan een politieagent. Dat hij/zij degene is die eraan bijdraagt dat ieder kind het onderwijs krijgt dat hij nodig heeft. Dat vraagt om een goedgevulde gereedschapskist.’

Wat heeft u het meest verrast in het onderwijs tot nu toe?

‘Ik ben verrast door de kinderen. Door hun openheid, hun eerlijkheid, hun leergierigheid, door hun enorme diversiteit. En door de diversiteit in scholen en manieren van lesgeven. En ik ben getroffen door de enorme betrokkenheid van de onderwijsgeevenden.’

Het afgelopen jaar was u onafhankelijk aanjager van de aanpak lerarentekort. Wat verbaasde u vanuit die rol?

‘Ik ben verbaasd over de concurrentie tussen scholen. Elke school is nog teveel z’n eigen lerarentekort aan het oplossen. Door het systeem van bekostiging en de

inrichting van het onderwijsstelsel is er geen prikkel om elkaar te helpen. Marktdenken hoort mijns inziens niet thuis in het onderwijs, er moet veel meer en veel minder vrijblijvend samengewerkt worden. Elk kind heeft recht op een goede leraar. Het moet niet afhankelijk zijn van waar je woont en van waar jouw school staat.

‘De aanpak is nu te versnipperd en te beperkt. In mijn rapport ‘Samen sterk voor elk kind’ pleit ik voor een intensievere en minder vrijblijvende aanpak van het lerarentekort. Een hele generatie kinderen dreigt de dupe te worden. Er moet echt meer gebeuren dan nu het geval is.’

Wat wenst u uw collega-leraren toe voor het nieuwe schooljaar?

‘Bovenal een coronavrij jaar. Daarnaast een blijvende en niet eenmalige waardering voor dit – vitale – beroep. De slagkracht van het onderwijs en het belang van de rol van leraren die de samenleving tijdens de coronamaanden heeft ervaren was immers ook niet eenmalig.’

Zie: www.aanpaklerarentekort.nl/documenten/rapporten/2020/07/02/eindconclusies-merel-van-vroonhoven

Digitale gegevensuitwisseling

Geen leerling meer tussen wal en schip bij overstap van voortgezet onderwijs naar mbo

TEKST RONALD BUITELAAR ILLUSTRATIE WELMOET DE GRAAF

Sinds 1 augustus 2017 is de wet Vroegtijdige aanmelding en toelatingsrecht tot het mbo van kracht. Doel van de wet is het begeleiden en stimuleren van een vroegtijdige studiekeuze van toekomstige mbo-studenten en tijdig zicht krijgen op mogelijke uitval. De Voorziening vroegtijdig aanmelden mbo (vva) is het daarbij behorende landelijke informatiesysteem waarmee vo-scholen, mbo-instellingen en gemeenten aanmeldings- en inschrijfgegevens met elkaar delen. Het instrument is op 1 september j.l. in gebruik genomen. Ingrado magazine neemt met de procesregisseur van de vva en twee eindgebruikers de stand van zaken door.

‘De vva is een wettelijke verplichting en moet dus geïntegreerd worden’

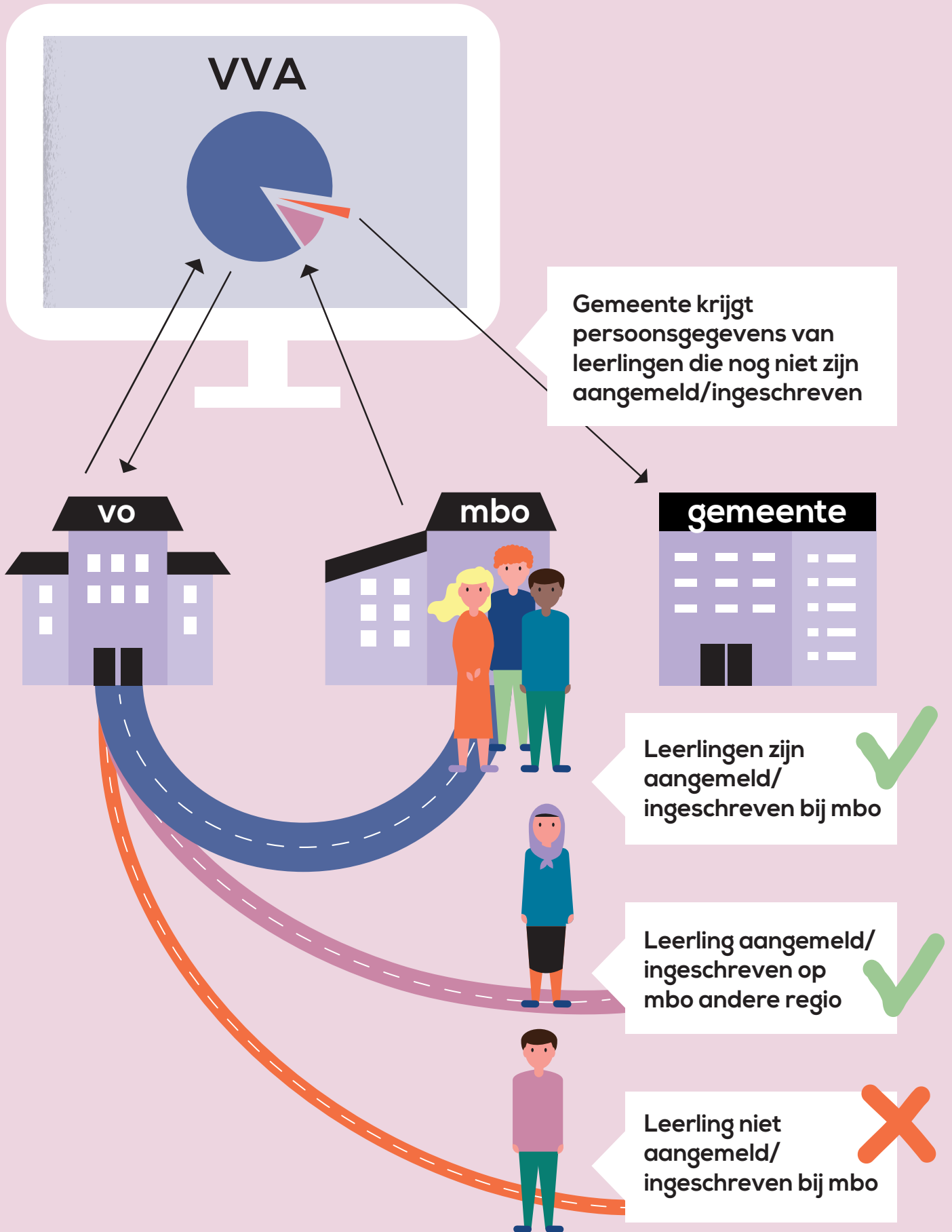
Wiebe Buising Procesregisseur van de Voorziening vroegtijdig aanmelden mbo (vva)

Waarom is de vva ontwikkeld?

‘De wet regelt dat leerlingen uit het voortgezet onderwijs die zich voor 1 april aanmelden bij een mbo-instelling, op enkele uitzonderingen na, onvoorwaardelijk toegelaten moeten worden. Om te weten of alle leerlingen zich aangemeld en op tijd ingeschreven hebben, regelt de wet ook dat vo-scholen, mbo-instellingen en gemeenten een aantal gegevens moeten uitwisselen. De vva is ontwikkeld om deze gegevensuitwisseling mogelijk te maken. Het systeem informeert vo-scholen of hun leerlingen een plekje op het mbo hebben gevonden en helpt gemeenten bij hun taken in het kader van leerplicht en voorkomen van voortijdige schooluitval.’

Door wie is het ontwikkeld?

‘De voorziening is ontwikkeld op initiatief van de VO-raad, de MBO Raad en de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG). Samen met het ministerie van OCW en Ingrado vormden zij een stuurgroep die het ontwikkelproces begeleidde. De vva is een publieke voorziening met landelijke dekking en maakt via geautomatiseerde koppelingen met de administratiesystemen van scholen en gemeenten uitwisseling van gegevens mogelijk. De gegevens worden via drie koppelpunten uitgewisseld. Kennisnet ontwikkelde het koppelpunt voor de vo-scholen, saMBO-ICT deed hetzelfde voor de mbo-instellingen. Het Inlichtingenbureau ontwikkelde het koppelpunt voor gemeenten.’

‘Met de vva krijgen we nu ook de beschikking over gegevens van verhuizende leerlingen’

Kun je iets meer over die gegevensuitwisseling vertellen?

‘Er is besloten om alleen gegevens met elkaar uit te wisselen die de wet voorschrijft. Dan gaat het om het persoonsgebonden nummer en de woongemeente van een leerling, de BRIN nummers van de vo-school en de mbo-instelling, en de status van de aanmelding. Met de vva hebben scholen en gemeenten bijtijds zicht op dreigende uitval waardoor zij op tijd hulp kunnen bieden. De vo-school stuurt en ontvangt gegevens, zodat zij aan haar zorgplicht kan voldoen, de mbo-instelling stuurt alleen gegevens en de gemeente ontvangt gegevens. Wat er uiteindelijk met de gegevens gebeurt is aan de gemeente en de RMC-regio waaronder de gemeente valt.’

Wat kun je zeggen over de aansluiting met bestaande informatiesystemen van scholen en gemeenten? Zijn die er klaar voor?

‘Het onderwijs wel. De verwachting is dat de systemen daar op tijd klaar zijn. Bij de gemeenten ligt het anders. Daar zijn leveranciers die hun systemen al aangepast hebben, anderen die er nog mee moeten beginnen en ook is er één die nog aan het nadenken is of hij het systeem wel wil aanpassen. Gemeenten en RMC’s kunnen natuurlijk hun eigen systemen blijven gebruiken, maar de vva is een wettelijke verplichting en moet dus geïntegreerd worden. Daar is overigens nog best tijd voor, want het Inlichtingenbureau gaat pas vanaf 1 maart 2021 gegevens delen met de gemeenten.’

Wat zijn de voordelen van de vva boven de bestaande informatiesystemen?

‘Het belangrijkste voordeel is dat de vva een landelijke voorziening is, waarbij ook gegevens worden uitgewisseld van leerlingen die overstappen naar een andere regio. Bij bestaande systemen hebben gemeenten alleen zicht op de eigen regio.’

Perry van Rijn Beleidsadviseur tegengaan voortijdig schoolverlaten en schoolverzuim mbo – Gemeente Rotterdam

‘In Rotterdam werken we informatieverricht, ook bij het tegengaan van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Informatie over leerlingen die bij hun overstap naar het mbo uit het zicht dreigen te raken, is daarbij belangrijk. Als gemeente zijn we blij met de warme overdracht die vo en mbo realiseren, want het zorgt dat de groep potentiële uitvallers zo klein mogelijk is. De vva kan daar ook aan bijdragen. Zo krijgen we met de vva nu ook de beschikking over gegevens van verhuizende leerlingen. Wat nog mist is de sturingsinformatie om mbo-overstappers en kwetsbare jongeren met een ondersteuningsbehoefte te volgen. Hierdoor moeten wij het huidige informatiesysteem, Intergrip, voorlopig ook in de lucht houden.’

Loes Tuinenga Projectmedewerker bij Menso, een organisatie die zich bezighoudt met het voorkomen van schooluitval in de regio Zuidoost-Drenthe

‘De ontwikkeling van de vva vind ik positief, omdat deze ondersteunt bij de gegevensuitwisseling tussen vo-scholen en mbo-instellingen. Het wettelijk kader van de vva zorgt wellicht voor meer duidelijkheid. Ook is het een pluspunt dat de vva alleen een signaal afgeeft als het nodig is. Volgens mij is het goed bedacht en ingericht. Wij zullen, mits de vo-scholen en mbo-instellingen de vva kunnen en gaan gebruiken, ook zeker aansluiten. Overigens maakt het mij niet uit welk systeem gehanteerd wordt. Het belangrijkste is dat vo-scholen en mbo-instellingen hun gegevens tijdig vastleggen, zodat we met jongeren die zich nog niet bij een mbo hebben aangemeld, contact kunnen opnemen.’

Terugdringen VSV

'Wat heb jij nodig om succesvol te zijn?'

Veel persoonlijk contact, emotionele steun en aandacht voor niet-schoolse problemen. Drie factoren die een succesvolle aanpak van voortijdig schoolverlaten kenmerken.

Mandy van der Gaag, ontwikkelingspsycholoog aan de Rijksuniversiteit Groningen, deed hier met haar projectgroep u-can-act onderzoek naar. De uitkomsten zijn beschreven in een toegankelijke en gratis te downloaden publicatie: voortijdig schoolverlaten voorkomen – perspectieven van wetenschap, praktijk en beleid.

TEKST YOLANTE VAN DER REE FOTO MIJN SCHOOL

Drie goede voorbeelden

Drie initiatieven worden beschreven in de publicatie: Mijn School (Doetinchem), Het Buro (Leeuwarden) en de Plusgroep (regio Zuid-Holland). 'Het gaat om drie verschillende vormen', licht Van der Gaag de keuze toe, Mijn School is een aangepaste onderwijsvorm binnen een ROC, de Plusgroep functioneert volledig naast het onderwijs (studenten worden wel aangemeld door de school) en Het Buro zit daartussenin. Alle drie hebben ze een succesfactor van gemiddeld 89 procent.'

De effectieve methodieken blijken een aantal overeenkomsten te hebben: er is heel vaak contact met de student, begeleiders en docenten staan naast de jongeren, studenten worden persoonlijk en zeer frequent aangesproken, krijgen veel emotionele steun,

ze worden geconfronteerd met ongewenst gedrag en de begeleiders bemoeien zich nadrukkelijk ook met niet-schoolse problematiek als schulden, verslaving en huisvesting. Van der Gaag: 'De organisatie verschilt, de doelen zijn gelijk. De persoonsgerichte aanpak is wat de drie aanpakken gemeen hebben: studenten worden echt gezien en gehoord. Dat lijkt de sleutel.'

Als belangrijkste aanbeveling voor toekomstig beleid noemt Van der Gaag de overstijgende aanpak. 'Richt je bij jongeren die uitvallen of dreigen uit te vallen, op onderwijs én zorg. Stel de vraag "wat heb jij nodig om succesvol te kunnen zijn?". Maak integraal werken mogelijk en waarborg de continuïteit zodat je voorkomt dat er onderbrekingen in een aanpak optreden.'

U-can-act was een onderzoeksprojectgroep van de Rijksuniversiteit Groningen die zich richtte op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Zie www.u-can-act.nl. Hier is ook de publicatie te downloaden.

Mijn School het Graafschap College

Een school die geen school lijkt, maar dat wel degelijk is. In een grote voormalige loods zonder muren en klaslokalen volgen 160 studenten een mbo-opleiding op niveau 2 of 4. Studenten voor wie het niet lukte in het regulier mbo, studenten die al een tijdje aan het werk zijn of thuis op de bank zaten, jongeren met kinderen. Eigenlijk alle jongeren die willen groeien en leren zijn welkom op Mijn School, een onderdeel van het Graafschap College in Doetinchem. Ze komen vanuit andere opleidingen, via RMC of op eigen initiatief.

Minke Hermes is opleidingsmanager Maatwerk. 'Alles wat met maatwerk te maken heeft, komt bij mij terecht. Mijn School is een van de maatwerktrajecten die wij als Graafschap College bieden.' Nono Poels is als docent en studieloopbaanbegeleider (SLB) verbonden aan Mijn School. 'In de intake kijken we naar de reden dat een jongere bij ons wil komen', vertelt zij. 'Als we denken dat hij ook binnen het regulier onderwijs past, zoeken we dat eerst uit. Dan kijken we of hij het gepersonaliseerd onderwijs aankan. Het vraagt namelijk eigen verantwoordelijkheid en zelfdiscipline. Is hij voldoende leerbaar om dat aan te kunnen? En we kijken naar de groepsdynamiek. Past de jongere daarin?'

*'Studenten worden
echt gezien en gehoord.
Dat lijkt de
belangrijkste sleutel'*

Andere vorm

Mijn School bestaat tien jaar en is de status van experiment ruim voorbij. Er was hoge nood binnen het regulier mbo, de uitval was groot. Het Graafschap College heeft toen de mogelijkheid gekregen om met VSV-gelden een heel andere vorm van onderwijs te realiseren voor de uitvallers. Binnen Mijn School kunnen zij deelnemen aan de opleiding Dienstverlening (niveau 2) of Sociaal Werk (niveau 4). Daarnaast is er een traject met keuzedelen waarin jongeren generieke vakken kunnen volgen en werken aan hun eigen empowerment. Poels: 'De meeste jongeren hebben de capaciteit om niveau 4 te halen, maar zijn door omstandigheden gestoord in hun ontwikkeling. Daarom is het tot nu toe niet gelukt. Niveau 2 is dan een opstap om naar niveau 4 te gaan.'

Mijn School biedt de kaders van de opleiding aan. Hermes: 'De jongeren kunnen kiezen op welke wijze ze die kaders invullen. De SLB-docent maakt met de jongere een persoonlijk rooster van vijf dagen dat past bij wat hij kan en nodig heeft in de huidige fase. De generieke vakken burgerschap, Nederlands, Engels en rekenen worden op drie of vier momenten in de week aangeboden zodat studenten zelf een moment kunnen kiezen dat voor hen past. Tijdens de coronatijd waren er zelfs 's avonds lesmomenten. Waarbij opviel dat alle studenten hun camera's aan hadden staan.'

Succesfactoren

Het onderzoek van u-can-act laat zien dat er nauwelijks uitval is op Mijn School. Vrijwel alle studenten behalen hun diploma waarna ze aan het werk gaan, doorstromen naar een hoger mbo-niveau of naar het hbo. Minke Hermes verklaart het succes met 'gehoord en gezien worden. Dat is bij ons de sleutel. Ook al komt iemand pas om 11 uur binnen, we zullen hem altijd laten weten dat we blij zijn dat hij er is. De jongere staat centraal in alles wat we doen. We kennen iedere jongere, weten wat er speelt.'

Poels: 'Ook vertrouwen is een sleutelbegrip. We gaan uit van vertrouwen. We zijn een school, er zijn kaders, maar we hebben aandacht voor de omstandigheden in jouw leven. De wijze waarop de kaders ingevuld worden is daarom volledig afhankelijk van de mogelijkheden en de omstandigheden van de jongere.'

Hermes: 'We focussen op de talenten en niet op de problemen die er meestal ook zijn. Dat is voor veel jongeren een enorme opluchting. Aangezien veel jongeren bezig zijn met muziek, hebben we daar bewust ruimte voor gemaakt met een muziekstudio en de aanschaf van instrumenten.' Poels: 'Het talent vormt het vertrekpunt. We bieden een jongere met muziektalent ruimte in de studio om zelf muziek te maken. Dan koppelen we een andere jongere aan deze student die door hem of haar begeleid wordt. Ze vormen dan een duo dat samen optrekt in projecten. Zo ontstaat verantwoordelijkheidsgevoel.'

'Je wordt als persoon gezien'

Jeffrey Meijer zat thuis met depressieve en angstklachten. Geen werk, geen school, geen startkwalificatie. Inmiddels is hij vijf jaar verder, woont zelfstandig en hoopt in februari 2021 zijn niveau 4-diploma Sociaal Cultureel Werk op Mijn School in ontvangst te nemen.

'Het is fijn dat je op Mijn School op een gelijkwaardige manier in gesprek bent met docenten. Ze zien je echt als persoon. Wat jij nodig hebt, is waar het om gaat. Er zijn allerlei projecten waar je aan deel kunt nemen en in die projecten leer je de vaardigheden voor je portfolio.'

'Ik ben aangehaakt bij de opzet van het Projectbureau. Dat bestond nog niet terwijl er wel heel veel projecten zijn op Mijn School. Alle projecten moesten beschreven worden en een plek krijgen in een systeem. Ik wilde wel uitzoeken of zo'n administratieve klus bij mij zou passen. Niet dus, maar dat wist ik dan ook weer.'

'Ik ben heel goed geholpen in mijn persoonlijke ontwikkeling. In het begin was ik steeds bang om terug te vallen, maar gaandeweg werd ik sterker en kreeg ik meer zelfvertrouwen.'

'Het lijkt misschien allemaal heel vrij, maar je moet het wel waarmaken. Doordat je zo in contact bent met school over hoe je je studie wil indelen, heb je de motivatie om er wat van te maken. Je bent zelf in regie, maar de studieloopbaanbegeleider staat altijd naast je. Je bent heel bewust bezig met wat je leert.'

'Ik ben nu een op een heel mooie stageplek waar ik mensen met afstand tot de arbeidsmarkt coach. Ik ontwikkel steeds meer zelfvertrouwen en hoop toe te groeien naar een betaalde werkplek.'

'Een plek waar ik mezelf mag ontwikkelen'

Denise van de Camp heeft een Wajong-uitkering, maar wilde graag weer naar school. Via via maakte ze kennis met Mijn School. Daar volgt ze sinds 2017 de niveau 4-opleiding Sociaal Cultureel Werk. Over een jaar hoopt ze haar diploma in handen te hebben.

'De sfeer is hier zo fijn! Ze kijken waar je goed in bent en sluiten daarbij aan. Een van mijn hobby's is haken en ik heb een workshop mogen verzorgen over de basistechnieken van haken. Ik kreeg wat richtlijnen en aandachtspunten van de docenten en daarna was ik vrij om de workshop in te vullen. Na afloop kreeg ik feedback waar ik veel aan had.

'Het lijkt heel vrij en dat is het ook. Maar ondertussen werk je wel aan je portfolio. Je mag werken aan eigen projecten, maar moet ook werkprocessen uit het kwalificatiedossier kunnen aftekenen. Als je dat niet doet, haal je je diploma niet.

'Ik loop stage bij een dagbesteding voor volwassenen. Daar heb ik vorig jaar de plantenkringloop opgericht. Dat is een soort bieb voor planten. Mensen die zijn uitgekeken op een plant, kunnen hem bij ons brengen en ruilen voor een andere. Samen met de mensen van de dagbesteding verzorg ik de planten. We hebben er inmiddels rond de 80.

'Na m'n opleiding wil ik een stichting oprichten voor mensen die overal buiten de boot vallen. Ik ben al een plan aan het schrijven. Ik zie een plek voor me waar iedereen zichzelf kan zijn. Dat is Mijn School voor mij. Een plek om mezelf te zijn en waar ik mezelf mag ontwikkelen.'

'Het lijkt misschien allemaal heel vrij, maar je moet het wel waarmaken'

De keuze om Mijn School uit te lichten in dit magazine is toevallig en niet gebaseerd op een waardeoordeel.

Meer informatie over Het Buro vind je op www.hetburosaris.nl.

Over de Plusgroep kun je lezen op

Lessen van corona

Marieke Richters
RMC-trajectbegeleider
RBL West-Brabant

Wat had de meeste impact?

'De onzekerheid! Niet weten wat je niet weet, dat vind ik heel moeilijk. Hoe gaat het écht met al die jongeren die we nu niet zien. Met al die leerlingen zonder hulpvraag. Wie weet of zij inmiddels niet in de problemen zitten? Wie zegt mij dat alle docenten nauwgezet bijhouden welke leerlingen zich niet melden bij de online lessen of niet reageren op contactverzoeken?

'Ik had graag gezien dat iemand de leiding had genomen en dat er een noodprotocol was gekomen met daarin ook indicatoren voor het onderwijs die afgevinkt kunnen worden. Dan zou je per leerling het risico kunnen inschatten op onderwijskundige achterstanden, maar ook op sociaal-emotionele problemen.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Een crisis kan innovatie afdwingen. Dat heeft deze lockdown laten zien. Online onderwijs, aanpassingen in het curriculum, flexibiliteit en afwisseling in werkwijzen, het kon opeens allemaal. Terwijl innovatie in het onderwijs altijd moeizaam was.

'Ik heb ook geleerd dat in crisistijd nieuwe afspraken gemaakt moeten worden. Je kunt niet alle verantwoordelijkheden simpel daar laten waar ze lagen voor de crisis. Het is een situatie die nog niemand meegemaakt heeft. Een situatie die vraagt om nieuwe afspraken om te zorgen dat het recht op ontwikkeling voor alle jongeren gewaarborgd blijft.'

Wat neem je mee?

'Ik hoop dat we met z'n allen het online onderwijs weten te handhaven voor bepaalde groepen kinderen. Denk aan hooggevoelige kinderen, kinderen met een autisme-spectrum stoornis of angstproblematiek. Die kunnen er enorme baat bij hebben om tijdelijk onderwijs vanuit huis te volgen.'

Liesbeth de Boer
projectleider bij Ingrado

Wat had de meeste impact?

'Ik vond het prachtig om te zien hoe RMC-regio's binnen korte tijd een nieuwe werkwijze hadden en samen met scholen probeerden om contact met jongeren te krijgen en te houden. Tegelijkertijd vond ik de impact die corona op jongeren in een kwetsbare positie had schokkend. Veel jongeren raakten in de problemen door het wegvallen van bijbanen, stages, etc. Ook de psychische impact van het isolement en het stilstaan van de ontwikkeling hakte erin.'

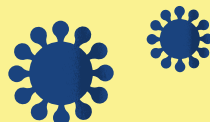
Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'De lockdown heeft mij vooral geleerd dat we ontzettend creatief en flexibel zijn. Ik sta versteld hoe snel alles weer georganiseerd was: mijn eigen werk bij Ingrado, scholen die online lessen verzorgen, bijeenkomsten en trainingen die online aangeboden worden. Echt onvoorstelbaar dat we in zo'n korte tijd zo'n verandering teweeg hebben gebracht.

'Ook heb ik geleerd dat de generatie die nu van school komt heel bewust in de wereld staat. We beleven een enorme crisis. Toch blijven veel jongeren, waaronder ook mijn eigen kinderen, ongelooflijk positief. Ze kijken niet naar wat niet kan, maar naar wat wél kan.'

Wat neem je mee?

'Als projectleider bij Ingrado reisde ik door het hele land voor 1-op-1 gesprekken en overleggen. Tijdens de lockdown heb ik online meer leden dan ooit gesproken doordat mijn reistijd wegviel. Ik wil graag leden blijven bezoeken, maar ga wel een afweging maken wat online kan. Ook het online aanbieden van bijvoorbeeld workshops en trainingen kunnen we meenemen.'

Onderzoek Sittard-Geleen

Typering van jongeren maakt maatwerk mogelijk

TEKST SUSAN DE BOER ILLUSTRATIE WELMOET DE GRAAF

Voor het 'topje van de ijsberg' is het verstandig een andere aanpak te kiezen dan voor de typische 'autoriteitsmijder'.

Dat laat onderzoek in de gemeente Sittard-Geleen zien.

Hierin worden kwetsbare jongeren ingedeeld op grond van sociale kenmerken.

De typering leidt tot beter inzicht in de ondersteuningsvraag.

Met een helder beeld van de verschillende achtergronden kunnen jongerenconsulenten hun ondersteuning richting zelfstandigheid

beter afstemmen en voor leerplicht/RMC is de indeling een handig beleidsinstrument.

Hoe kunnen we kwetsbare jongeren tot 27 jaar nog beter ondersteunen? Dat is de centrale vraag in het onderzoek dat de gemeente Sittard–Geleen liet uitvoeren naar wat de jongeren typeert die zonder ondersteuning niet zelfstandig worden. In de gemeente werken het jongerenloket, leerplicht en RMC nauw samen in één team, dat is ondergebracht bij het cluster Sociale Zaken. ‘Het team is zeer betrokken bij de doelgroep’, vertelt onderzoeker Maritza Gerritsen, promovenda aan de Universiteit voor Humanistiek en HAN University of Applied Sciences. ‘Het jongerenloket is laagdrempelig en de consulenten zijn zeer geduldig en vasthoudend. Ze stralen uit dat jongeren de moeite waard zijn, dat ze altijd terug mogen komen als het nodig is, ook als ze een onhandige keuze hebben gemaakt.’

Brede kijk

‘We hebben een brede kijk op jongeren’, zegt jongerenconsulent Daphne Holweg. ‘We kijken naar de kansen en de kwaliteiten van de ongeveer 800 jongeren die zich jaarlijks melden bij het jongerenloket. We veroordelen ze nooit.’ Daarnaast benaderen de RMC-consulent actief zo’n 600 jongeren die zonder startkwalificatie van school zijn gegaan, onder wie ook jongeren uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. De RMC-taken zijn over het hele team verdeeld, zowel leerplichtambtenaren als jongerenconsulenten zijn ook RMC-consulent. Daarnaast helpt een aantal RMC- en jongerenconsulenten bij leerplicht. ‘Doordat we in één team werken, kunnen we elkaar scherp houden en van elkaar leren’, zegt beleidsmedewerker Gwen Penders. ‘Dat levert kruisbestuiving op. Zo kijken we niet alleen naar scholingskansen, maar ook naar andere leergebieden.

We zoeken samen met de jongeren naar oplossingen, liefst voordat ze vastlopen. We stimuleren dat jongeren onderwijs volgen en proberen te voorkomen dat zij onnodig verzuimen of thuis komen te zitten, maar waar onderwijs niet passend is, zetten we in op maatwerk in de vorm van arbeid, inkomen, participatie, zorg en/of hulpverlening.’

Typering

Het jongerenloket bestaat sinds 2010 en richt zich op jongeren in een kwetsbare positie: voortijdig schoolverlaters, jongeren zonder startkwalificatie, met psychische problematiek, verslaving of een licht verstandelijke beperking, jongeren met schulden. Zonder ondersteuning worden of blijven zij niet economisch zelfstandig. ‘We wilden meer weten van de achtergrond van onze doelgroep’, zegt Holweg. ‘Wat is hun woonsituatie, welke waarden zijn belangrijk, met welke psychische en sociale problematiek hebben ze te maken? En wat betekent dat voor onze aanpak?’

Het resultaat van het onderzoek is beschreven in het rapport ‘Meer dan een baan alleen. Erkenning, solidariteit en toekomstperspectief voor kwetsbare jongeren’. In het rapport worden jongeren ingedeeld in zes “typen”. ‘Het voordeel van de indeling is dat je specifiek op een bepaalde achtergrond kunt afstemmen en breder kunt kijken dan alleen naar het individuele probleem van de jongere’, zegt Gerritsen. Voor het onderzoek heeft zij de dossiers van 400 jongeren doorgenomen en tien jongeren geïnterviewd. Op grond van persoonlijke kenmerken, de aanwezigheid van een steunend netwerk en de maatschappelijke invloed op hun situatie komt zij tot zes typen (zie kader). Gerritsen: ‘Bij het “topje van de ijsberg” bijvoorbeeld lijkt het probleem in eerste instantie goed behapbaar, maar gaandeweg doemen er steeds meer problemen op. Bij dit type moet je dus extra alert zijn op die diepere laag van problemen en goed blijven doorvragen.’

Beleid

Het is handig om de types in je achterhoofd te hebben, vindt Holweg. ‘Het maakt je meer bewust van mogelijke benaderingswijzen. De meeste jongeren vertellen niet meteen alles, maar gaandeweg winnen we het vertrouwen en zo krijgen we steeds een beter beeld. Vooral bij de autoriteitsmijders is vertrouwen belangrijk. Deze groep is onlosmakelijk verbonden met hun familie. Het grootste probleem voor deze mensen is dat ze buiten de maatschappij worden geplaatst, al nemen ze die rol soms ook wel graag aan. Als zij zich gehoord voelen, en serieus genomen, kom je een eind. Ook beleidsmatig is de indeling interessant. Welke typering komt veel voor en is daarvoor een passend aanbod voorhanden?’

De gemeente Sittard-Geleen zet de aanbevelingen uit het rapport om in beleid. ‘We gaan een breder scala van leerwerktrajecten opzetten die inspelen op een bepaalde ondersteuningsbehoefte’, zegt Penders. ‘Bijvoorbeeld voor jongeren die terug willen naar school en een voortraject nodig hebben. De inzet moet breder zijn dan werknemersvaardigheden of psychische ondersteuning. Ook als het gaat over schulden, of als eenzaamheid een probleem is. Die aspecten mogen niet verloren gaan. Daar zijn we nu mee aan de slag in een denktank. Ook zijn we gestart met een pilot waarbij we jongeren een jaar lang volgen. Normaal laat je los als de doelen zijn behaald, maar we zien dat jongeren steeds terugkeren omdat er dan toch weer iets mis gaat. In de pilot intensiveren we de aandacht voor de jongeren, we blijven vragen hoe het gaat, thuis, in de nieuwe werkring of op school. Ook houden we contact met het netwerk om de jongeren heen, zoals ouders, een eventuele partner en professionals. Dan kunnen we vroeger signaleren als het niet goed gaat en direct actie ondernemen. We halen erbij wat nodig is. Nu is het vaak zo dat ze pas aan de bel trekken als ze diep in de penarie zitten. Natuurlijk zijn we blij dat ze alarm slaan, maar we willen die penarie graag voorkomen.’

De publicatie ‘Meer dan een baan alleen’ is te vinden op de website van Werkplaatsen Sociaal Domein en te downloaden via de volgende link: www.werkplaatsensociaaldomein.nl/publicatie/meer-dan-een-baan-alleen

Typen kwetsbare jongeren

In het onderzoeksrapport ‘Meer dan een baan alleen’ onderscheidt Maritza Gerritsen zes typen kwetsbare jongeren. Het is voorstelbaar dat deze typen in grotere steden moeten worden aangevuld met het type “Dakloze jongere”.

- 1 Het Topje van de ijsberg (32 procent).** Een snelle route naar werk lijkt in eerste instantie haalbaar, maar gaandeweg komen er steeds meer problemen tevoorschijn, zoals schulden, verslaving, invloed van ‘slechte vrienden’. Er is geen steunend netwerk voorhanden. **Aanpak:** Nauwe afstemming met professionals is cruciaal. De beïnvloedbaarheid van de jongere kan worden benut door een rolmodel te zoeken, een jongere die al wat verder is in het vinden van zelfstandigheid.
- 2 De Autoriteitsmijder (12,4 procent)** komt uit een gezin met een lage sociaaleconomische status. Er is vaak wel een goed familienetwerk, maar de leden ervan voelen zich snel benadeeld en staan wantrouwend ten opzichte van overheidsfunctionarissen. **Aanpak:** Een wederkerigheidsrelatie is moeilijk op te bouwen. Respect winnen van de omgeving kan lukken, maar is dan verbonden aan de persoon van de hulpverlener. Positieve bevestiging is belangrijk, vooral als de omgeving het niet eens is met de stappen die de jongere wil zetten.
- 3 De Nieuwkomer (8,8 procent)** is een vluchteling of niet-westerse Nederlander die geen startkwalificatie heeft en moeilijk zijn weg vindt in Nederland. **Aanpak:** Werk geeft status en daarom heeft deze jongere het meest baat bij een concrete aanpak richting werk. Een informele mentor kan een belangrijke rol spelen bij het leren van Nederlandse normen en waarden en van werknemersvaardigheden.
- 4 De Kindmoeder (2,3 procent)** is een zeer jonge moeder, vaak zeer moeilijk lerend of licht verstandelijk beperkt. Haar ouders zijn liefdevol, maar niet in staat om effectief te helpen. **Aanpak:** Oprechte aandacht van de hulpverlener is belangrijk, en stabiliseren van de leefsituatie heeft voorrang op het vinden van werk of scholing.
- 5 De Gesteunde (18,9 procent)** heeft een verstandelijke beperking, en/of kampt met gedragsproblemen, maar heeft wel een goed steunend netwerk. **Aanpak:** Een constructieve relatie met de ouders is belangrijk. Het vergroten van werknemersvaardigheden is belangrijk, en omdat de ouders vaak beschermend zijn, moet de jongere de kans krijgen te leren ‘vallen en opstaan’.
- 6 De Zelfstandige (16,5 procent)** tenslotte heeft een startkwalificatie, maar loopt tijdelijk vast. Meestal gaat het om psychische problematiek. Korte, concrete ondersteuning is voldoende.

Lessen van corona

Jacolien de Regt

docent en loopbaanbegeleider
in het Entree-onderwijs

Wat had de meeste impact?

'Dat ik nu écht getuige was van de moeilijke thuissituatie van sommige jongeren. En van de moeite die onze studenten hebben om structuur in een dag aan te brengen en een gezond dag- en nachtritme aan te houden. Daar heeft een aantal studenten ons als school voor nodig en wij waren er nu alleen op afstand. Sommige jongeren hebben we kunnen helpen door een supportklas op te zetten.

'Diepe indruk maakte het duizelingwekkende tempo waarin we zijn omgeturnd van fysiek naar online onderwijs. Binnen een week stond het als een huis. Wat een bereidheid en flexibiliteit van docenten en studenten! Ik krijg nog kippenvet als ik daaraan terugdenk.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik heb geleerd dat online lesgeven niks voor mij is. Lesgeven is er zijn, iemand aankijken, contact maken, vragen hoe het met een student gaat. Het onderwijs, zeker in de Entreegroepen, draait om aandacht, om laten merken dat je je studenten écht ziet. En ook al deed ik mijn best; dat echte contact is veel lastiger online.

'Ik heb ook geleerd hoe belangrijk mijn team is. We maken in ons onderwijs best heftige dingen mee. Het is fijn dat te kunnen delen met collega's.'

Wat neem je mee?

'Ik denk dat dat de ervaring is die we hebben kunnen opdoen met online didactiek. We hebben onszelf in no time nieuwe vaardigheden eigengemaakt. We hebben meegekeken in elkaars lessen en daar feedback op gegeven. Dat is enorm waardevol en daar zullen we zeker elementen van meenemen.'

Job Hegen

17 jaar, mbo niveau-2 breed

Wat had de meeste impact?

'School was het moeilijkst. Het was allemaal heel onduidelijk. Wat moesten we doen? Hoe lang zou het duren? Ik had een hele gave stage bij een bedrijf dat ventilatiesystemen bouwt. Daar zat ik achter de balie. Die stage stopte direct omdat er per afdeling maar één persoon mocht werken. Dat was ruk.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik heb het niet zo slim aangepakt. Zelf had ik bedacht dat de lockdown maximaal vier weken zou duren. Dus heb ik school even laten liggen en ben ik veel gaan werken. Toen het langer ging duren merkte ik dat ik al te veel achterstand had opgelopen en liep het helemaal uit de hand. Ik heb toen m'n docent gebeld en gevraagd wat ik moest doen. Hij heeft me laten zien wat ik nodig had om over te kunnen gaan. En omdat ik het in principe wel kan, mag ik nu door naar het tweede jaar. Betekent wel dat ik in de zomer m'n achterstand moet inhalen. Dat wil ik ook graag, dan begin ik het tweede jaar met een schone lei.'

Wat neem je mee?

'Ik heb tijdens de lockdown een online-kledingwinkel opgezet: Avoid Clothing. Dat had ik al drie keer eerder geprobeerd, maar dat liep steeds mis. Met die ervaringen heb ik het nu anders aangepakt. Ik hoop dat dit langzaam kan groeien en dat ik dan na niveau 2 verder kan met een business-opleiding, richting e-commerce bijvoorbeeld. Dus dat bedrijf neem ik mee.'

Lessen van corona

Patty Goossens
rayoncontactpersoon
voor rayon Midden

Wat had de meeste impact?

'Ik ben enorm onder de indruk dat een virus de hele wereld in een keer plat kan leggen. Voor mij persoonlijk had het feit dat mijn dochter corona kreeg en erg ziek is geweest veel impact. In het werk veranderde door de crisis veel; verzuimmeldingen waren niet meer aan de orde. Het ging er nu om goed contact te houden met de scholen en de noodopvang te regelen. In korte tijd was het thuisonderwijs ingericht en op orde. Geweldig. Ik roep daar al jaren om.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik zie enorm veel kansen. Op veel gebieden, van klimaat tot arbeidsmarkt. Er bestond bij veel gemeentes veel weerstand tegen thuiswerken. Nu blijkt dat dat prima gaat. Dat is een mooie les, vind ik.'

'Verder heb ik geleerd meer in het moment te leven. Het tempo waarin corona om zich heen greep, laat zien dat niets te voorspellen valt. Ik kijk niet langer te ver vooruit.'

Wat neem je mee?

'Ik denk dat we nu de kans hebben om ons imago als leerplichtambtenaar voorgoed te veranderen. De handhaver zijn we al lang niet meer, maar vaak worden we nog wel zo gezien. In de coronacrisis hebben we laten zien dat we echt partner van de scholen zijn. Dat we samenwerken in het belang van leerlingen. Laten we dat vasthouden.'

René de Waard
wiskundedocent en coach
op een vmbo-college

Wat had de meeste impact?

'Eigenlijk viel de impact best mee. Ons onderwijs is grotendeels gedigitaliseerd dus technisch hoefden we weinig te organiseren. Leerlingen konden thuis moeiteloos verder met hun schoolwerk. Natuurlijk was het even wennen om voor een camera te staan lesgeven en je leerlingen niet te zien.'

'Zorgen waren er ook. Ik zag de leerlingen niet als ik les gaf, de meesten hadden hun camera uit, dus hoe pikten ze het op? Begripen ze mijn uitleg? En waar zijn de leerlingen die zich niet melden voor de online lessen? We kwamen direct in actie om alle leerlingen op te sporen en dat is ons gelukkig ook gelukt.'

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

'Ik ben me veel meer bewust geworden van het sociale aspect van het onderwijs. Leerlingen hebben contact nodig, een schouderklopje op z'n tijd. Lesgeven is meer dan informatieoverdracht. Dat zeggen we natuurlijk altijd wel, maar het is goed daar nog meer naar te handelen.'

Wat neem je mee?

'Waar ik serieus over nadenk is of we het thuisonderwijs gedeeltelijk kunnen behouden. Hoe mooi zou het zijn als leerlingen vier dagen per week naar school komen en één dag thuis kunnen werken. Dit zou een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid en intrinsieke motivatie van leerlingen. Beide zijn belangrijk in ons onderwijsconcept. Doordat we korte-termijn doelen stellen en iedere leerling een coach heeft, hebben we goed zicht op wie dit aan zouden kunnen. Bovendien zou deeltijd thuisonderwijs docenten ruimte geven om leerlingen die extra hulp nodig hebben, meer tijd en aandacht te geven.'

René Halberstadt
projectleider bij Ingrado

Wat had de meeste impact?

‘Dat ik ineens thuiszat en dat we in mum van tijd alles digitaal deden. Dat was echt krankzinnig.

‘Wat ik ook pittig vind is dat in een crisis tegenstellingen duidelijker worden en problemen die al bestonden onder een vergrootglas liggen. Neem de zoektocht naar de ‘verdwenen’ kinderen. Al jaren spannen we ons in om het aantal thuiszitters terug te dringen en onze leden zijn altijd bezig kinderen op de radar te houden. Nu stonden de media bol van de kinderen die uit beeld verdwenen. Kansengelijkheid is ook een voorbeeld. Dat is altijd een zorg- en aandachtspunt in het onderwijs. Door corona is het plots een hot item.’

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

‘Dat we enorm proactief kunnen zijn. Toen minister Slob aankondigde dat de leerplichtambtenaar op huisbezoek zou gaan bij kinderen die zich onttrokken aan het schoolwerk, hebben we binnen een dag een online training opgezet. Want hoe voer je een deurgesprek in coronatijd? We wilden leerplichtambtenaren daarop voorbereiden. Vervolgens dachten we na over de vraag of en wanneer leerplicht weer gaat handhaven. Samen met OCW, Inspectie, VWS en J&V ontwikkelden we een stappenplan dat leerplichtambtenaren in het nieuwe schooljaar als leidraad kunnen gebruiken.’

Zie www.ingrado.nl/actueel/news_entry/stappenplan_opstarten_handhavend_optreden_bij_schoolverzuim

Wat neem je mee?

‘Oh, een heleboel positieve dingen. De flexibiliteit en veerkracht neem ik graag mee. En het digitale werken. We hebben nu kennisgemaakt met de mogelijkheden en gezien dat echt iedereen kan meedoen, ongeacht waar hij of zij zit. Daar kunnen we nog meer ons voordeel mee doen.’

Polly
11 jaar, zat in groep 7

Wat had de meeste impact?

‘Al die regels. Soms vergat ik het gewoon en dan fietste ik bijvoorbeeld te dicht langs iemand. Dan keek diegene boos naar me en dacht ik ‘o ja, er zijn regels.’

‘En ik miste m'n vriendinnen heel erg, vooral m'n beste vriendin.

‘De eerste week wist niemand hoe we moesten werken met cloudwise. De juffen en meesters hadden net een spoedcursus gehad, dus die snaptten het ook nog niet helemaal. Op sommige dagen lag alles plat en ging iedereen elkaar berichtjes sturen. Weet jij wat we moeten doen? Huh, moet ik nou spelling doen? Welke les dan en welke bladzijde? Na een week snapte iedereen het en ging het goed.

‘En het weekend voelde niet meer als weekend. Dat was zo jammer. Eigenlijk was elke dag hetzelfde: saai!’

Wat heeft de lockdown je geleerd/opgeleverd?

‘Ik heb ontdekt dat ik best goed ben met computers. Al snel had ik door welke knopjes ik waarvoor moest gebruiken. Heel fijn om te weten.’

Wat neem je mee?

‘Eigenlijk niks. Ik ben blij dat we weer gewoon opdrachten op papier kunnen maken en dat ik iedereen weer kan zien. O ja, er is toch wel iets. Dat ik de juf op pauze kon zetten of kon wegdrücken. Dat kruisje in de bovenhoek, daar heb ik vaak op gedrukt. Zou in de klas ook best handig zijn.’

RECHTEN & PLICHTEN

Dit keer een andere Rechten & Plichten dan jullie gewend zijn. Door corona en door alle maatregelen die daar het gevolg van zijn, komen er dagelijks vele vragen op Ingrado af.

Juridisch adviseur Carolien de Bruin en projectleider Ans Machielse nemen je mee in de meest gestelde vragen. En geven waar mogelijk een antwoord.

Wat doe je als ouders hun kind thuishouden uit angst voor corona?

Bij een gezin dat zichzelf in volledige isolatie heeft geplaatst en al maanden niet buitenkomt, is sprake van een andere situatie dan bij een gezin waarvan de kinderen wel buitenspelen en naar de sportclub gaan. In beide gevallen is een gesprek als eerste aan de orde. Wat zou kunnen helpen om hun angst weg te nemen? En wat is er nodig om het recht op ontwikkeling van hun kinderen te waarborgen?

Wat als ouders hun kind thuishouden omdat de school het dragen van een mondkapje verplicht stelt?

De school moet de noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit van de mondkapjesplicht kunnen onderbouwen. De plicht moet worden vastgesteld in het leerlingenstatuut en de arbeidsvoorwaarden. Daar moet in elk geval de medezeggenschapsraad bij betrokken worden. Bij het handhaven moet de school zorgvuldig de proportionaliteit in acht nemen: het belang van de leerplicht weegt immers ook zwaar. Het is daarom belangrijk dat de school hier een goed gesprek over voert met leerlingen, ouders en medewerkers.

Mag de school om de uitslag van de coronatest vragen?

Nee, dat mag niet. Een leerling met klachten blijft thuis tot deze zijn verdwenen. Als de school twijfelt of een leerling een test heeft laten afnemen, mag ze daar naar vragen, maar de leerling is niet verplicht de uitslag te overleggen.

Wat als een kind klachten heeft en zijn broers en zussen zitten op een andere school?

Dring er bij de ouders op aan ook de andere kinderen uit het gezin thuis te houden, net zoals dit gebeurt bij gezinsleden die op dezelfde school zitten.

Mag een school registreren dat een kind corona heeft?

Dat is zelfs aan te raden. Kinderen uit een gezin waar corona heerst kunnen vele weken uit de running zijn. Het is goed dat de school hierop anticipeert door thuisonderwijs aan te bieden. Registreren maakt anticiperen mogelijk.

Wat als een kind corona krijgt in een land met code rood of oranje?

Deze jongere moet eerst twee weken in quarantaine in het betreffende land en daarna nog tien dagen in Nederland. Scholen wordt gevraagd contact te houden met het gezin en de kinderen een vorm van onderwijs te bieden.

Mag leerplicht alweer handhaven?

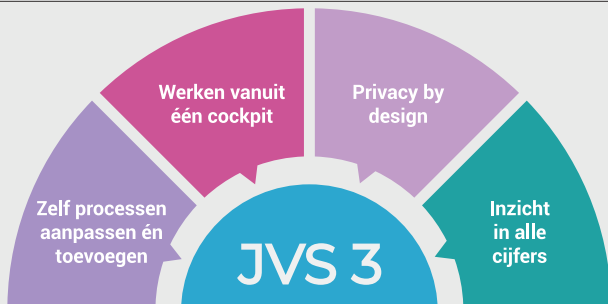
Ja, dat mag. Het advies luidt echter eerst in gesprek te gaan met school, ouders en eventueel GGD en zo te proberen het kind weer naar school te laten gaan. Zie www.ingrado.nl/actueel/news_entry/stappenplan_opstarten_handhavend_optreden_bij_schoolverzuim

Mogen ouders hun kind thuishouden van een schoolreisje of excursie?

Schoolreisjes en excursies maken deel uit van de onderwijstijd en zijn dus verplicht. Scholen dienen hierbij wel alle richtlijnen van het RIVM in acht te nemen. Als voor een schoolreisje of excursie een bijdrage wordt gevraagd, mogen ouders wel weigeren hun kind mee te laten gaan. Onderwijs in Nederland, en daaronder vallen dus ook de schoolreisjes en excursies, hoort gratis te zijn.

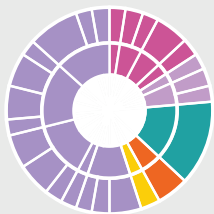
Advies

Probeer, ook al werk je thuis, regelmatig contact te hebben met collega's om casussen te bespreken. Kom je er niet uit, neem dan contact op met Ingrado. We bundelen de informatie uit ons overleg met het ministerie van OCW, de Onderwijsinspectie en DUO, en delen die graag met onze leden.

HET JEUGDVOLGSYSTEEM: COMPLEET, GEBRUIKSVRIENDELIJK & INTUÏTIEF

"Door het werken met JVS3 heb ik een heel mooi overzicht van mijn caseload en kan ik makkelijk mijn prioriteiten bepalen, bijvoorbeeld de recent uitgeschreven jongeren en verzuimers. Deze combinatie zorgt ervoor dat ik de jongeren kan helpen die het nú nodig hebben." - Gemeente Alkmaar

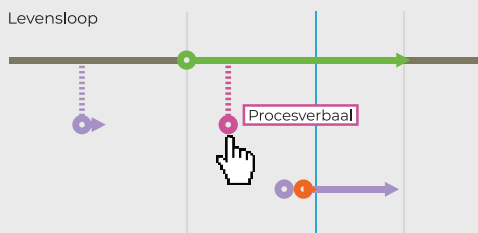
In JVS3 zijn kleuren en grafieken leidend. De tekst is daarbij ondersteunend. Knoppen, taken, processen. Alles is herkenbaar door de eigen kleur. Werken aan een proces is eenvoudig door op de blauwe link of de kleuren te klikken. Dit zorgt voor eenvoud en een helder overzicht.

We zorgen er altijd voor dat de processen aansluiten op uw werkwijze. Toch kan het ooit voorkomen dat er iets wijzigt in de werkwijze. Dit kan een applicatiebeheerder eenvoudig zelf wijzigen vanuit het systeem. Heeft u liever ondersteuning? Dan ondersteunt onze helpdesk u graag.

Intuïtief, ondersteunend & meteen aan de slag met JVS 3!

ISO 9001
ISO 27001

NEN 7510

De cliënt heeft niet zelden meer dan één proces. Hoe verhouden deze processen zich tot elkaar? Welke acties zijn er ondernomen en welke contactmomenten zijn er geweest? Dit is snel inzichtelijk én doorklikbaar in de levensloop van de cliënt.

	Raadplegen activiteiten details	Wijzigen activiteiten	Wijzigen activiteiten details	Autoriseren activiteiten
Team LP	✓	✓	✓	✓
Team RMC		✓		
Administratie	✓	✓	✓	✓
Beheer	✓	✓	✓	✓

Tot op de kleinste details autoriseren is nu mogelijk. Zo worden processen pas zichtbaar voor een team of individu wanneer er sprake is van doelbinding. Alle andere informatie wordt 'onder water' opgeslagen.

Leerplicht én welzijn inzichtelijk

Uw leerplichttaken gaan verder dan het uitvoeren van de wet. Het welzijn van alle jongeren staat voorop.

LeerSaam biedt een complete oplossing voor het snel afhandelen van de administratie rond onderwijsprocessen. Het maakt leerplicht én welzijn inzichtelijk. Zo komt u tot structurele oplossingen voor de jongeren binnen uw regio.

- Leerplichtadministratie
- Vrijstellingen en ontheffingen
- Leerlingenvervoer
- Verzuim
- Kwetsbare jongeren begeleiden
- Managementinformatie

De voordelen van LeerSaam

- LeerSaam beschikt over slimme koppelingen met DUO en Suwinet.
- Met één druk op de knop draait u de verplichte rapportages uit. Dit levert veel tijdswinst op.
- Leerlingenverzuim staat vaak niet op zich. LeerSaam creëert overzicht. Zo voorkomt u dat trajecten elkaar doorkruisen. Eén gezin, één plan.

- Wij kunnen LeerSaam snel voor u implementeren. We migreren uw omgeving op het moment dat het u het beste uitkomt.

Meer weten?

Neem contact met ons op. Een vrijblijvende demonstratie is ook mogelijk. Of kijk voor meer informatie op onze website.

Rick van Brummelen
leersaam@lostlemon.nl
06 - 15 44 84 60

www.lostlemon.nl/leersaam

ISO 9001 | ISO 27001 | NEN 7510:2017

Dankzij LeerSaam hebben wij meer overzicht gekregen en is ons veel administratie uit handen genomen. Hierdoor hebben wij meer tijd voor onze klanten!

Jaap Zuijderduijn
Leerplichtambtenaar gemeente Urk

***De meest complete
en actuele
opleiding voor
leerplichtambtenaren
en medewerkers RMC***

Leergang Leerplicht/RMC

Module 1: Wet- en regelgeving, start 1 oktober 2020

Module 2: Het netwerk in beeld, start 21 januari 2021

Module 3: Methodisch handelen, start 8 april 2021

De modules kunnen in willekeurige volgorde worden gevolgd.

Actualiteitendag Leerplicht/RMC

10 september 2020

Basisopleiding Leerplicht

18 en 25 september 2020

Leerplicht/RMC administratie

5 oktober 2020

*Opleidingen in Landelijk
Kwaliteitsregister Leerplicht RMC*

Meer informatie vindt u op www.spv.nu
U kunt ook contact opnemen met Marleen Bakx
via tel. 0578 573703 of via e-mail m.bakx@spv.nu

KORT – ACHTER DE SCHERMEN BIJ INGRADO TIJDENS CORONA

Het team van Ingrado bestaat naast de directeur-bestuurder en de projectleiders uit vijf mensen in een ondersteunende functie, de mensen achter de schermen. Welke impact had corona op hun werk?

Farzaana Joeman, projectondersteuner

Naambadges check, locatie check, bloemen check! Zo ging dat met de voorbereidingen van een bijeenkomst voor de coronacrisis.

In maart gingen we volledig vanuit huis werken. Dat was even wennen, ook met een kleine jongen (van toen 6 maanden oud) thuis. Bijeenkomsten die gepland waren konden fysiek niet doorgaan, maar dankzij de creativiteit van mijn collega's gingen we deze online organiseren. En ja... dat is qua organisatie anders dan een fysieke bijeenkomst, waar we al standaard draaiboeken voor hebben. Toch geeft het een kick om uitgedaagd te worden. Voor mijn rol betekende dat niet meer bezig zijn met workshopindelingen, badges en locatie, maar er onder meer voor zorgen dat linkjes van trainers goed bij deelnemers terechtkomen. Tijdens de workshops zelf ben je ineens medewerker van een helpdesk, superleuk om iemand blij te maken omdat inloggen eerst niet lukte, maar door mijn hulp wel! Al die blije leden, dat maakt mij trots op mijn vak!

Marleen Vunderink, managementassistente

Van kantoor naar thuiswerken, het omschakelen ging vrij snel. Waar eerst alle afspraken en bijeenkomsten uit de agenda van Carry werden geannuleerd of

verschoven, verschenen al snel de eerste uitnodigingen voor Teams- en Zoom-bijeenkomsten. Intern zijn we onder meer aan de slag gegaan met de organisatie van de online Algemene Vergadering in april. Vragen als welk medium, wie aanwezig, welke communicatie, hoe werkt het met het stemmen, kwamen langs. Leuk om bij te dragen aan het neerzetten van een succesvolle vergadering op deze manier. En hopelijk wordt het wel steeds meer weer live, elkaar zien is toch ook weer fijn!

Ton Nuninga, manager bedrijfsvoering

Faciliteren van thuiswerkende medewerkers in coronatijd hoort ook bij mijn leuke werk. Geluk bij een ongeluk is dat alle collega's al thuis konden werken want iedereen

heeft een laptop en verbinding met de Ingrado-kantooromgeving. Niets aan de hand zou je zeggen. Totdat we wilden vergaderen op afstand, dan is beeldbellen wel erg handig. Beeldbellen doe je met beeld en daarvoor gebruik je de camera van je laptop. En toen was er wel wat aan de hand! De Ingrado kantooromgeving in de cloud werkt niet zomaar met een laptopcamera. Daar is onze ICT wel even mee bezig geweest; iedereen andere licenties, nieuwe koppelingen, nieuwe wachtwoorden en routes. Toen in Teams uitleggen hoe je met Teams moet werken. Alsof je zonder rijbewijs al rijdend het stuur in handen gedrukt krijgt. We hebben het doorstaan en racen nu virtueel het hele land door.

Samira Hazgui, projectondersteuner

Tijdens de coronacrisis zijn er ook bij Ingrado veel dingen veranderd. De organisatie van bijeenkomsten die de projectleiders aanbieden, is een van mijn taken. Nu alle

geplande bijeenkomsten omgezet moesten naar digitale bijeenkomsten, betekende dat dubbel werk. Ik ben er enorm trots op dat wij ondanks het thuiswerken de crisis als team te lijf zijn gegaan. En dat we ondanks de drukte en de nieuwe manier van werken de positiviteit hebben kunnen vasthouden. Ook vind ik het prachtig om te zien hoe de crisis een hoop mooie dingen heeft gebracht. We zijn meer thuis, maar voelen ons meer dan ooit verbonden met elkaar.

Linda Buné, controller

Als controller zie ik toe op de inzet van uren en financiële middelen voor de projecten van Ingrado. Aan alle projecten is een budget toegekend dat wordt besteed aan vooraf omschreven activiteiten.

Door corona werd alles anders. Geplande activiteiten werden geschrapt, gereserveerde middelen niet uitgegeven. Tegelijkertijd werden er in korte tijd nieuwe activiteiten georganiseerd, zoals bijvoorbeeld de online trainingen. Het was een enorme uitdaging om te zorgen dat we gereserveerde middelen op een mooie en verantwoorde manier konden inzetten zodat we toch zouden bereiken waar we voor staan als Ingrado.

In elk nummer een bonte verzameling (verenigings) nieuws onder de noemer KORT. Heeft u een bijdrage voor deze rubriek? Mail deze naar info@ingrado.nl

Ingrado Magazine

#41, september 2020

Tekst **Susan de Boer, Ronald Buitelaar, Yolante van der Ree**

Eindredactie **Yolante van der Ree**

Fotografie **Henk Boudewijns**

Illustraties **Welmoet de Graaf**

Ontwerp en opmaak **hollandse meesters**

Druk **Libertas Pascal**

Redactieadres

Ingrado

Hofplein 20

3032 AC Rotterdam

T 085 049 51 70

info@ingrado.nl

Als u teksten uit deze uitgave wilt overnemen, neem dan contact op met de redactie van Ingrado Magazine via info@ingrado.nl.

www.ingrado.nl

Deze publicatie werd mede mogelijk gemaakt door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

#Trots op je vak!

De week van 21 tot 25 september 2020 staat in het teken van Trots op je vak! Er zijn zo veel mooie voorbeelden in het land. Voorbeelden om met elkaar trots op te zijn. De aandacht houden we de komende tijd vast.

'Ik werk met jonge mensen in soms moeilijke omstandigheden. Statushouders, Entree-studenten en jongeren zonder startkwalificatie uit niveau 2. Er zijn veel beren op hun weg. Ik ben er trots op dat we door goed samen te werken veel voor hen kunnen betekenen. Oprechte aandacht, soms de 'ouderrol' vervullen, het helpt zo ontzettend.'

Linda Laugs, RMC-trajectbegeleider en VSV-participatiecoach, RBL West-Brabant

'Er gaat vaak zo veel schuil achter verzuim. Ik ben trots dat jongeren zich voldoende veilig voelden om mij hun verhaal te vertellen. Hierdoor kon ik hen helpen weer in hun kracht te komen. En ik ben trots dat ik in mijn huidige functie op een ander niveau kan bijdragen aan de ontwikkeling van jongeren.'

Afke Hooghiemstra, tot voor kort leerplichtambtenaar, nu RMC-beleidsmedewerker regio Friese Wouden

'In dit vak kun je zoveel betekenen voor jongeren. Door een tijdje mee te lopen, door naast de jongeren te gaan staan, kan ik een bijdrage leveren aan hun toekomst. Zo voelt dat echt en daar ben ik trots op. Mijn advies aan al mijn collega's is: blijf kritisch kijken naar jezelf en blijf in ontwikkeling. Je bent nooit uitgeleerd.'

Irma Verweij, projectleider en RMC-trajectbegeleider Regio Rivierenland

Ook trots op je vak?
En wil je jouw trots delen?

Stuur een mailtje naar **info@ingrado.nl** en we nemen contact met je op!